
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Το «Ερμηνευτικό Λεξικό» είναι μία προσπάθεια της Επιτροπής Αστικής Ευθύνης να παρουσιάσει με απλό και κατανοητό τρόπο τις βασικές έννοιες και όρους που μπορεί κανείς να συναντήσει σε ασφαλιστήρια συμβόλαια αστικής ευθύνης. Για τους σκοπούς της εργασίας αυτής έχουν ληφθεί υπόψη οι όροι αστικής ευθύνης που απαντώνται συχνότερα στην Ελλάδα καθώς και η διεθνής ασφαλιστική πρακτική. Το «Ερμηνευτικό Λεξικό» έχει αποκλειστικά και μόνο ενημερωτικό και μη δεσμευτικό χαρακτήρα και στόχος του είναι η προαγωγή του επιστημονικού διαλόγου και η κατά το δυνατόν καλύτερη και συνεχής ενημέρωση ασφαλιστικών εταιριών και ασφαλισμένων.

Το «Ερμηνευτικό Λεξικό» θα εμπλουτίζεται συνεχώς με νέες λέξεις και ελπίζουμε να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για όλους.

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα	1
Απαλλαγή.....	3
Ασφάλιση Ατυχηματικής Μόλυνσης που δεν περιλαμβάνει την αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον	3
Ασφαλισμένος	6
Ασφαλιστήριο	7
Ασφαλιστής.....	7
Ασφαλιστική Περίοδος.....	7
Ασφαλιστικός Κίνδυνος.....	7
Βάση Ασφάλισης (Coverage Trigger)	8
Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)	11
Γενική Αστική Ευθύνη και Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων	13
Εξαιρέσεις ασφαλίσεων αστικής ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς.....	18
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Αρχιτέκτονα / Μηχανικού.....	22
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλισμένου δραστηριοποιούμενου σε ΗΠΑ & Καναδά	26
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή	27
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Λογιστή	32
Εργοδοτική Αστική Ευθύνη (ή Αστική Ευθύνη Εργοδότη)	34
Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης	37
Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν.....	39
Κάλυψη Δαπανών Ανάκλησης Ελαττωματικών Προϊόντων (από τυχαία αιτία).....	39
Λήπτης Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος)	41
Νομικά Έξοδα	41
Όριο Ευθύνης.....	42
Σειρά Αξιώσεων	42
Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων.....	42
Τρίτος	42
Excess Cover	42
Drop Down Clause	43
Loss Ratio (on written premium)	43

Απαλλαγή

Απαλλαγή είναι το συμφωνηθέν αφαιρετέο ποσό ή ποσοστό από την αποζημίωση που καταβάλει ο Ασφαλιστής και το οποίο επιβαρύνει τον Ασφαλισμένο.

Σημείωση:

Ανάλογα με τους όρους του κάθε ασφαλιστηρίου συμβολαίου η Απαλλαγή συμφωνείται συνήθως είτε ανά ζημιολόγο γεγονός είτε ανά εγερθείσα απαίτηση.

Ασφάλιση Ατυχηματικής Μόλυνσης που δεν περιλαμβάνει την αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον

Η κατωτέρω περιγραφόμενη κάλυψη της έναντι τρίτων Ατυχηματικής Μόλυνσης είναι ασφαλιστική κάλυψη που παρέχεται στον Ασφαλισμένο κατά κανόνα ως Ειδικός Όρος - Επέκταση της βασικής Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης που έχει συνάψει με τον Ασφαλιστή του, και μάλιστα παρέχεται κατά παρέκκλιση σχετικής Εξαίρεσης που συνήθως προβλέπεται στους Γενικούς Όρους της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης.

Η εν λόγω κάλυψη - Ειδικός Όρος Ατυχηματικής Μόλυνσης - δεν αφορά στην αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον και παρέχεται συνήθως με τους κατωτέρω αναφερόμενους όρους / προϋποθέσεις και ειδικές εξαιρέσεις.

Πιο συγκεκριμένα:

Όπως αναφέρθηκε, ο εν λόγω Ειδικός Όρος Ασφάλισης Ατυχηματικής Μόλυνσης έναντι τρίτων παρέχεται συνήθως κατά μερική τροποποίηση της Εξαίρεσης των Γενικών Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης και τηρουμένων των λοιπών όρων / προϋποθέσεων / εξαιρέσεων αυτής, έτσι ώστε η κάλυψη που παρέχεται με την Ασφαλιστική Σύμβαση να επεκτείνεται και να περιλαμβάνει την εκ του νόμου Αστική Ευθύνη του Ασφαλισμένου για ζημιές (Σωματικές Βλάβες / Θάνατο ή και Υλικές Ζημιές) τρίτων, που οφείλονται σε ατυχηματική μόλυνση / ρύπανση του περιβάλλοντος χώρου από υπαιτιότητα του Ασφαλισμένου, η οποία θα είναι συνέπεια ξαφνικού, απρόβλεπτου, τυχαίου, μη αναμενόμενου, αιφνίδιου και ακούσιου γεγονότος (ατυχήματος).

Προκειμένου να υφίσταται τυχόν ζημιολόγο γεγονός ατυχηματικής μόλυνσης / ρύπανσης καλυπτόμενο από την εν λόγω ασφαλιστική σύμβαση, πρέπει να τηρούνται κατά κανόνα και μάλιστα ταυτόχρονα οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Το περιστατικό της μόλυνσης / ρύπανσης να είναι ξαφνικό, ατυχηματικό, απρόβλεπτο και ακούσιο.
2. Το περιστατικό της μόλυνσης / ρύπανσης να έχει έναρξη εντός της περιόδου ασφάλισης και να έχει γνωστοποιηθεί στον Ασφαλισμένο εντός ..... ημερολογιακών ημερών από την έναρξή του.

3. Το περιστατικό της μόλυνσης / ρύπανσης να έχει γνωστοποιηθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στην Ασφαλιστική Εταιρία εντός ..... ημερολογιακών ημερών από την ημέρα κατά την οποία έλαβε ή άρχισε να λαμβάνει χώρα το περιστατικό.

4. Το περιστατικό της μόλυνσης/ ρύπανσης δεν προέρχεται από την εκούσια και ηθελημένη παραβίαση Νόμου, Κανονισμού ή Οδηγίας.

Σχετικά με την έκταση της κάλυψης διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

- η παραπάνω κάλυψη δεν ισχύει όπου η μόλυνση/ ρύπανση είναι βαθμιαία / σταδιακή (gradual pollution)
- στην παραπάνω κάλυψη δεν συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα επαναφοράς του περιβάλλοντος στην προτέρα του ατυχήματος κατάσταση (ούτε τα έξοδα αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος), ούτε τα έξοδα αποκομιδής απορριμμάτων και ερειπίων που προέκυψαν από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου
- δεν παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη ούτε αποζημιώνονται με τον εν λόγω Ειδικό Όρο ζημιογόνα γεγονότα σε τοποθεσίες / εγκαταστάσεις που ανήκουν ή και μισθώνονται ή και με σύμβαση leasing ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο βρίσκονται υπό τον έλεγχο / εποπτεία / φροντίδα του Ασφαλισμένου
- προγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης της Ασφαλιστικής Σύμβασης περιστατικά μόλυνσης / ρύπανσης – ζημιογόνα γεγονότα ατυχηματικής μόλυνσης / ρύπανσης δεν συμπεριλαμβάνονται στην κάλυψη
- οι υπεργολάβοι του Ασφαλισμένου δεν θεωρούνται τρίτοι για τους σκοπούς της παρούσας κάλυψης
- δεν καλύπτεται με την ασφάλιση αυτή οποιαδήποτε Ευθύνη του Ασφαλισμένου που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας» και κάθε τροποποιητική ή συμπληρωματική πράξη αυτής, από το Π.Δ. 148/2009, όπως ισχύει, καθώς και από κάθε σχετική Εθνική ή άλλη Νομοθεσία που αφορά την Ευθύνη για πρόληψη και αποκατάσταση της ζημίας στο περιβάλλον εν γένει.

Συνήθειες Προϋποθέσεις Κάλυψης :

- Για την ισχύ της κάλυψης, απαρέγκλιτη προϋπόθεση είναι, κατά τη διάρκεια της ασφάλισης, να παραμένουν σε ισχύ όλες οι απαραίτητες άδειες λειτουργίας του Ασφαλισμένου.
- Ο Ασφαλισμένος υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα και να τηρεί τους ισχύοντες νόμους ή κανονισμούς λειτουργίας της επιχείρησής του για την αποφυγή ατυχημάτων.
- Η παρούσα κάλυψη βασίζεται στα υποβληθέντα στοιχεία και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει καθαρό ιστορικό ζημιών.

Εξαιρέσεις

(Οι κάτωθι Εξαιρέσεις συμφωνούνται συνήθως και ισχύουν επιπλέον και συμπληρωματικά των Εξαιρέσεων των Γενικών και Ειδικών Ασφαλιστικών Όρων της ασφαλιστικής σύμβασης.)

Ο Ασφαλιστής δεν θα ευθύνεται προς αποζημίωση του Ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαλίματος, εφ' όσον η άμεση ή έμμεση αιτία της επελεύσεως ή της επιτάσεως του Ασφαλιστικού Κινδύνου, ή η αιτία αυξήσεως ή επιδεινώσεως της Ζημίας που προκάλεσε η επέλευση του Ασφαλιστικού Κινδύνου, σχετίζεται με τα ακόλουθα:

- Κάθε είδους χρηματικά πρόστιμα, ποινές ή αποζημιώσεις καταβλητέες προς παραδειγματισμό ή/και τιμωρία (exemplary damages), punitive damages, liquidated damages, treble damages or any damages resulting from the multiplication of compensatory damages, εξαγορά ποινής και έξοδα ποινικής δίκης
- Μόνιμη/ προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων
- Διαχείριση/ επεξεργασία αποβλήτων
- RSI
- Μεταφορά αποβλήτων και επικινδύνων αποβλήτων
- Ζημίες οφειλόμενες σε ιούς ή σύνδρομα

Ειδική Εξαιρέση Συγκεκριμένων Ουσιών

Ο Ασφαλιστής δεν θα ευθύνεται προς αποζημίωση του Ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαλίματος, εφ' όσον η άμεση ή έμμεση αιτία της επελεύσεως ή της επιτάσεως του Ασφαλιστικού Κινδύνου, ή η αιτία αυξήσεως ή επιδεινώσεως της Ζημίας που προκάλεσε η επέλευση του Ασφαλιστικού Κινδύνου, σχετίζεται με τα ακόλουθα προϊόντα ή και ουσίες ή και προϊόντα που περιέχουν αυτές τις ουσίες ανεξαρτήτως της κατηγορίας, του είδους, του σήματος, της χημικής ονομασίας ή της εμπορικής ονομασίας/επωνυμίας τους:

(1) Atrazin

(2) CCA Chromated Copper Arsenate

(3) Lead paint

(4) Lead as pollutant

(5) MYBE Methyl-Tert-Butyl-Ether

(6) OBDE Octa-Bromo-Diphenyl-Ether

(7) PBDE Polybrominated- Diphenyl-Ether

(8) Persistent Organic Pollutants as defined in the Stockholm Convention:

- Aldrin

- Chlordane
- DDT
- Dieldrin
- Dloxin
- Endrin
- Furans
- Heptachlor
- Hexachlorobenzene
- Mirex
- PCB
- Toxaphen

(9) PFOS as defined in the EPA SNUR (Significant New Use Rule) of March 22, 2004

(10) TBT Tri-Butyl-Tin

(11) Urea Formaldehyde

Σημειώσεις:

1. Επισημαίνεται ότι για τους σκοπούς του «Ερμηνευτικού Λεξικού» έχουν ληφθεί υπόψη οι όροι / προϋποθέσεις και ειδικές εξαιρέσεις που απαντώνται συχνότερα σε Ειδικούς Όρους Ασφάλισης Ατυχηματικής Μόλυνσης έναντι τρίτων, χωρίς να αποκλείεται, όπως είναι ευνόητο, η προσθήκη ή αφαίρεση όρων μετά από συμφωνία Ασφαλισμένου και Ασφαλιστή.

2. Η κάλυψη της αποκατάστασης των ζημιών στο περιβάλλον μπορεί επίσης να παρασχεθεί στον Ασφαλισμένο είτε με έτερο Ειδικό Όρο – Επέκταση κάλυψης είτε με Αυτοτελή Σύμβαση Ασφάλισης. Για την ασφάλιση αυτή θα γίνει ξεχωριστή αναφορά σε άλλο σημείο του «Ερμηνευτικού Λεξικού».

Ασφαλισμένος

Ασφαλισμένος νοείται το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό), το οποίο απειλείται από τον Ασφαλιστικό Κίνδυνο και υπέρ του οποίου παρέχεται η ασφαλιστική κάλυψη σύμφωνα με την Ασφαλιστική Σύμβαση.

Σημείωση:

Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος είναι επιχείρηση, στην έννοια του Ασφαλισμένου αλλά μόνον στο πλαίσιο της δραστηριότητας της επιχείρησης, συνήθως περιλαμβάνονται :

- i. Διευθυντές της επιχείρησης ή ανώτατα διοικητικά στελέχη αυτής, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον Ασφαλισμένο και δρουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.
- ii. Υπάλληλοι του Ασφαλισμένου, αλλά μόνον όταν δρουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.
- iii. Εθελοντές και προστηθέντες του Ασφαλισμένου, καθώς και πρόσωπα που συμμετέχουν σε κάθε είδους δραστηριότητα του Ασφαλισμένου, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

Ασφαλιστήριο

Το έγγραφο, το οποίο αποδεικνύει την Ασφαλιστική Σύμβαση, εκδίδεται από την Εταιρία, φέρει την υπογραφή του εκπροσώπου της Εταιρίας και αποτελείται, ισοδύναμα, από έντυπο ή δακτυλογραφημένο ή χειρόγραφο κείμενο είτε το κείμενο αυτό είναι αρχικό είτε μεταγενέστερο (π.χ. τροποποίηση, ή ανανέωση ή παράταση, εκδιδομένης σχετικής Πρόσθετης Πράξης), το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού. Οι Γενικοί και Ειδικοί Ασφαλιστικοί Όροι που διέπουν την Ασφαλιστική Σύμβαση αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του Ασφαλιστηρίου και παραδίδονται στον Ασφαλισμένο ή Λήπτη της Ασφάλισης μαζί με αυτό.

Ασφαλιστής

Ασφαλιστής είναι η ασφαλιστική επιχείρηση που συνάπτει την Ασφαλιστική Σύμβαση.

Ασφαλιστική Περίοδος

Το ημερολογιακό χρονικό διάστημα το οποίο αναφέρεται στον Πίνακα Ασφάλισης του Ασφαλιστηρίου και για το οποίο παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη βάσει των Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

Ασφαλιστικός Κίνδυνος

Ασφαλιστικός Κίνδυνος είναι η εκ της πραγματοποιήσεως Ζημιογόνου Γεγονότος έγερση αξιώσεως αποζημιώσεως Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου, την οποία ο Ασφαλισμένος υποχρεούται να ικανοποιήσει (βάσει των διατάξεων του νόμου περί αστικής ευθύνης) ενώ οι συνέπειες από την πιθανότητα εγέρσεως τέτοιας αξιώσεως μπορούν να καλύπτονται από τον Ασφαλιστή υπό τους όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

Βάση Ασφάλισης (Coverage Trigger)

Ως Βάση Ασφάλισης (Coverage Trigger) νοούνται οι προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται για να ενεργοποιηθεί η ασφαλιστική κάλυψη.

Σημείωση:

Για τους σκοπούς του «Ερμηνευτικού Λεξικού» κατωτέρω περιγράφονται συνοπτικά οι κυριότερες και πλέον συνήθεις βάσεις ασφάλισης των ασφαλιστικών συμβάσεων αστικής ευθύνης, καθώς και οι σημαντικότεροι όροι επέκτασης αυτών, χωρίς να αποκλείονται λοιπές παραλλαγές.

Βάση Ασφάλισης Occurrence

Η ασφαλιστική κάλυψη των ασφαλιστικών συμβάσεων Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Occurrence ενεργοποιείται υπό τη βασική προϋπόθεση ότι το ζημιόγono γεγονός συνέβη εντός της προβλεπόμενης στο Ασφαλιστήριο ασφαλιστικής περιόδου. Στην περίπτωση αυτή, η ασφαλιστική κάλυψη ενεργοποιείται ανεξάρτητα από την ημερομηνία δήλωσης της ζημίας ή έγερσης της απαίτησης του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου, η οποία μπορεί να λαμβάνει χώρα και μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου (εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης).

Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made

Η ασφαλιστική κάλυψη των ασφαλιστικών συμβάσεων Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made ενεργοποιείται ανάλογα με την ημερομηνία κατά την οποία εγέρθηκε η απαίτηση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου.

Οι ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made έχουν 3 προϋποθέσεις ενεργοποίησης:

α) Το ζημιόγono γεγονός, το οποίο οδηγεί στην έγερση απαίτησης κατά του Ασφαλισμένου, να έχει συμβεί εντός της προβλεπόμενης στο Ασφαλιστήριο ασφαλιστικής περιόδου.

β) Η έγερση απαίτησης ή η δήλωση πιθανής ζημίας από τον Τρίτο κατά του Ασφαλισμένου να έχει λάβει χώρα, για πρώτη φορά, κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου.

γ) Η ζημία να μην ήταν γνωστή στον Ασφαλισμένο πριν την έναρξη της ασφάλισης. Η κάλυψη δηλαδή δεν ενεργοποιείται εάν η ζημία ήταν ήδη γνωστή στον Ασφαλισμένο ή η απαίτηση είχε ήδη εγερθεί κατά του Ασφαλισμένου πριν την έναρξη της ασφάλισης.

Επισημαίνεται ότι στις ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made ο Ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση να δηλώσει / γνωστοποιήσει στον Ασφαλιστή την απαίτηση το συντομότερο δυνατόν / εφικτό (εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης).

Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported

Οι Ασφαλιστές προσπαθώντας να περιορίσουν τις καθυστερήσεις δήλωσης / γνωστοποίησης των απαιτήσεων από τους Ασφαλισμένους προς αυτούς, τροποποίησαν την Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made, βελτιώνοντας την και καταλήγοντας στη ακόλουθη Βάση Ασφάλισης, Claims Made and Reported.

Η ασφαλιστική κάλυψη των ασφαλιστικών συμβάσεων Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported ενεργοποιείται ανάλογα με την ημερομηνία κατά την οποία δηλώθηκε στον Ασφαλιστή από τον Ασφαλισμένο η απαίτηση του Τρίτου κατ' αυτού.

Οι ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported έχουν 4 προϋποθέσεις ενεργοποίησης:

α) Το ζημιογόνο γεγονός, το οποίο οδηγεί στην έγερση απαίτησης κατά του Ασφαλισμένου, να έχει συμβεί εντός της προβλεπόμενης στο Ασφαλιστήριο ασφαλιστικής περιόδου.

β) Η έγερση απαίτησης ή η δήλωση πιθανής ζημίας από τον Τρίτο κατά του Ασφαλισμένου να έχει λάβει χώρα, για πρώτη φορά, κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου.

γ) Η δήλωση πιθανής ζημίας από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή να έχει λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου.

δ) Η ζημία να μην ήταν γνωστή στον Ασφαλισμένο πριν την έναρξη της ασφάλισης. Η κάλυψη δηλαδή δεν ενεργοποιείται εάν η ζημία ήταν ήδη γνωστή στον Ασφαλισμένο ή η απαίτηση είχε ήδη εγερθεί κατά του Ασφαλισμένου πριν την έναρξη της ασφάλισης.

Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (Extended Reporting Period)

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων είναι το χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου μίας σύμβασης ασφάλισης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported, κατά το οποίο μπορούν να δηλωθούν στον Ασφαλιστή απαιτήσεις Τρίτων κατά του Ασφαλισμένου που αφορούν ζημιογόνα γεγονότα τα οποία έχουν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου αλλά έγιναν γνωστά στον Ασφαλισμένο μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου.

Πιο συγκεκριμένα στις ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported συνηθίζεται να δίνεται στον Ασφαλισμένο ένα επιπλέον χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της περιόδου ασφάλισης για τη δήλωση / γνωστοποίηση ζημιών σχετικά είτε με αξιώσεις που ενδέχεται να εγερθούν αργά κατά του Ασφαλισμένου (δηλαδή κοντά στη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου) είτε με αξιώσεις που έχουν εγερθεί έναντι του Ασφαλισμένου αλλά αυτός δεν έχει ακόμα ενημερωθεί για αυτές (π.χ. για αγωγές που δεν του έχουν επιδοθεί) ή ακόμα και για αξιώσεις που εγείρονται κατά του Ασφαλισμένου εντός του πρόσθετου αυτού χρονικού διαστήματος αναγγελίας.

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων ορίζεται συγκεκριμένα στο ασφαλιστήριο, όπου επίσης καθορίζονται με ακρίβεια οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες εφαρμόζεται η εν λόγω επέκταση κάλυψης.

Ημερομηνία Αναδρομικής Κάλυψης (Retro Date)

Η Ημερομηνία Αναδρομικής Κάλυψης (Retro Date) είναι επέκταση κάλυψης που δίδεται στις ασφαλιστικές συμβάσεις με Βάση Ασφάλισης Claims Made, σύμφωνα με την οποία καλύπτονται ζημιογόνα γεγονότα που έχουν συμβεί πριν από την «κανονική» ημερομηνία έναρξης του Ασφαλιστηρίου.

Από την επέκταση αυτή εξαιρούνται ζημιογόνα γεγονότα τα οποία ήταν γνωστά στον Ασφαλισμένο πριν ή κατά το χρόνο σύναψης της συγκεκριμένης συμφωνίας επέκτασης της κάλυψης με τον Ασφαλιστή.

Παράδειγμα ζημιάς

Ας υποθέσουμε ότι ένας δικηγόρος, έχει συνάψει ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης με τη Χ ασφαλιστική εταιρία, σε βάση claims made and reported.

Στο τέλος της ασφαλιστικής περιόδου του συμβολαίου του δεν ανανεώνει με τη Χ ασφαλιστική εταιρία αλλά επιλέγει να αλλάξει Ασφαλιστή και να προχωρήσει σε σύναψη νέου ασφαλιστηρίου επαγγελματικής αστικής ευθύνης με την Υ ασφαλιστική εταιρία πάλι σε βάση claims made and reported.

Κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου που ήταν ασφαλισμένος με τη Χ ασφαλιστική εταιρία είχε περιέλθει σε γνώση του συμβάν που πιθανότατα θα οδηγούσε σε έγερση απαίτησης εναντίον του.

Για το συμβάν αυτό, ο δικηγόρος ενημερώνει τη Χ ασφαλιστική εταιρία 2 μήνες μετά τη λήξη κανονικής διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου του και επίσης, το δηλώνει στην Υ ασφαλιστική εταιρία 3 μήνες αφού έχει αρχίσει η ασφαλιστική κάλυψη.

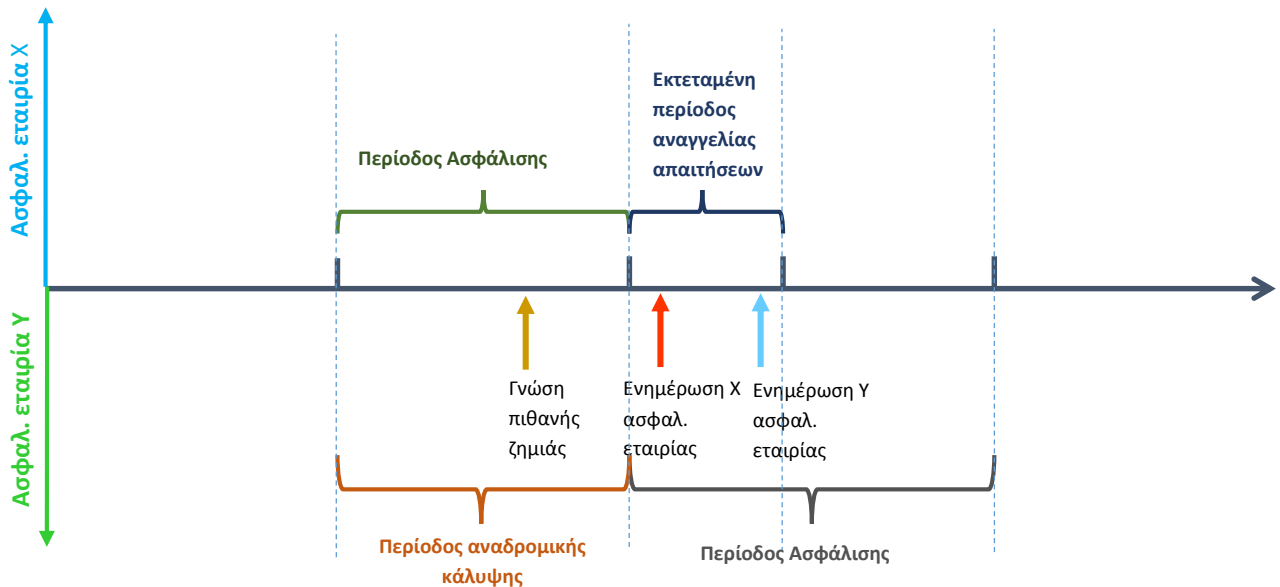
Ερώτημα

Στην περίπτωση που αργότερα εγερθεί απαίτηση εναντίον του, θα καλυφθεί

- α. από την Υ ασφαλιστική εταιρία, εάν προσφέρεται αναδρομική κάλυψη από το νέο ασφαλιστήριο;
- β. από την Χ ασφαλιστική εταιρία, εάν υπάρχει εκτεταμένη περίοδος αναγγελίας απαιτήσεων 6 μηνών στο ασφαλιστήριο της Χ;
- γ. δεν καλύπτεται

Απάντηση

- β. Θα καλυφθεί από την Χ ασφαλιστική εταιρία λόγω της ύπαρξης εκτεταμένης περιόδου αναγγελίας απαιτήσεων.

Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)

Ο όρος Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability) επεκτείνει την κάλυψη Αστικής Ευθύνης έναντι τρίτων παρέχοντας ασφαλιστική κάλυψη για ζημιές - απαιτήσεις που μπορεί να εγείρει ένα ασφαλισμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο έναντι άλλου ασφαλισμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, στην ίδια Ασφαλιστική Σύμβαση, κατά παρέκκλιση της γενικής παραδοχής ότι τα ασφαλισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να θεωρούνται ταυτόχρονα και τρίτοι.

Σύμφωνα με τους συνήθεις όρους “cross liability”, το κάθε ασφαλισμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο αντιμετωπίζεται σαν να διατηρεί ξεχωριστό ασφαλιστήριο ευθύνης.

Η συγκεκριμένη επέκταση κάλυψης αποκτά αντικείμενο μόνο εφόσον τα ασφαλισμένα μέρη είναι περισσότερα του ενός. Η εν λόγω επέκταση δεν παρέχεται με χωριστό όριο ευθύνης, αλλά παρέχεται πάντα εντός των ορίων ευθύνης του ασφαλιστηρίου Αστικής Ευθύνης και δεν προσαυξάνει το όριο ευθύνης αυτού.

Η επέκταση της διασταυρούμενης ευθύνης σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά άλλες καλύψεις ή επεκτάσεις κάλυψης, οι οποίες είτε ασφαρίζονται ή θα μπορούσαν να ασφαρίζονται κάτω από την ίδια σύμβαση (π.χ. η επέκταση της Διασταυρούμενης Ευθύνης σε ένα ασφαλιστήριο Γενικής Αστικής Ευθύνης δεν μπορεί να υποκαταστήσει την Κάλυψη της Εργοδοτικής Ευθύνης).

Παραδείγματα ζημιών

1ο παράδειγμα

Μία αυτοκινητοβιομηχανία διατηρεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης Προϊόντων με επέκταση Διασταυρούμενης Ευθύνης, στο οποίο ονομάζονται ως συνασφαλισμένα μέρη οι θυγατρικές της εταιρίες.

Περιγραφή συμβάντος

Η μητρική εταιρία είναι υπεύθυνη για τη συναρμολόγηση των οχημάτων, ενώ οι θυγατρικές της κατασκευάζουν τα διάφορα μέρη που προορίζονται για τα οχήματα. Εξαιτίας ελαττωματικού προϊόντος που έχει κατασκευαστεί από τη θυγατρική εταιρία, συμβαίνουν οδικά ατυχήματα με αποτέλεσμα να εγερθούν αρκετές απαιτήσεις κατά της μητρικής εταιρίας.

Η μητρική εταιρία ακολούθως στρέφεται κατά της θυγατρικής της εταιρίας προκειμένου να αξιώσει την επανείσπραξη τυχόν αποζημιώσεων που κατέβαλε στους πελάτες της λόγω του ελαττωματικού προϊόντος της τελευταίας.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης Προϊόντων που διατηρεί η μητρική εταιρία έχει επέκταση για Διασταυρούμενη Ευθύνη με συνασφαλισμένα μέρη τις θυγατρικές της εταιρίες, οι παραπάνω αξιώσεις της μητρικής εταιρίας κατά της θυγατρικής της εταιρίας θα καλυφθούν από το εν λόγω ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

2ο παράδειγμα

Ένα εργοστάσιο παραγωγής Φωτοβολταικών Pannels διατηρεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο Γενικής Αστικής Ευθύνης έναντι τρίτων, με επεκτάσεις Αστικής Ευθύνης Εργοδότη και Διασταυρούμενης Ευθύνης. Στο ασφαλιστήριο ονομάζονται ως συνασφαλισμένα μέρη οι Εργολάβοι και οι Υπεργολάβοι του Ασφαλισμένου

Περιγραφή συμβάντος

Ένας καλαθοφόρος γερανός υπεργολάβου του ασφαλισμένου κατά την διάρκεια χειρισμών για να εκτελέσει εργασίες συντήρησης της οροφής του εργοστασίου παραγωγής Φωτοβολταικών Pannels κτυπά την κολώνα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ. Με την πράξη αυτή ο υπάλληλος του υπεργολάβου που βρίσκεται εντός του καλαθοφόρου πέφτει και τραυματίζεται. Επίσης πέφτει και η κολώνα της ΔΕΗ, με αποτέλεσμα τον προσωρινό τερματισμό της λειτουργίας του εργοστασίου και υλικές ζημιές στο σταθμευμένο ΙΧ όχημα του υπεργολάβου που έχει αναλάβει τις εργασίες συντήρησης

Λαμβάνοντας υπόψη την ασφαλιστική κάλυψη και τις επεκτάσεις αυτής που διατηρεί ο ασφαλισμένος, οι παραπάνω ζημιές θα καλυφθούν ως ακολούθως:

- ο τραυματισμός του εργαζομένου του υπεργολάβου θα καλυφθεί από την επέκταση κάλυψης Αστικής Ευθύνης Εργοδότη,
- οι υλικές ζημιές του ΙΧ οχήματος του υπεργολάβου θα καλυφθούν βάσει της επέκτασης Διασταυρούμενης Ευθύνης, και
- οι υλικές ζημιές στην κολώνα της ΔΕΗ θα καλυφθούν από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο Γενικής Αστικής Ευθύνης

3ο παράδειγμα

Μία κατασκευαστική εταιρία διατηρεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο Γενικής Αστικής Ευθύνης έναντι τρίτων, με επεκτάσεις Αστικής Ευθύνης Εργοδότη και Διασταυρούμενης Ευθύνης. Στο

ασφαλιστήριο ονομάζονται ως συνασφαλισμένα μέρη οι Εργολάβοι και οι Υπεργολάβοι του Ασφαλισμένου.

Περιγραφή συμβάντος

Η κατασκευαστική εταιρία αναλαμβάνει την κατασκευή δώροφης κατοικίας που αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο, 1^ο όροφο, καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Για την κατασκευή του έργου η εταιρία συνεργάζεται με άλλους τεχνίτες και εργάτες.

Το έργο προχωρούσε κανονικά και οι εργασίες είχαν φτάσει σε σημείο όπου είχε ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη εκσκαφή για την θεμελίωση του κτιρίου, είχαν σκυροδετηθεί τα θεμέλια και τα στοιχεία του φέροντος οργανισμού του κτιρίου (τοιχία, στύλοι, δοκοί πλάκα) μέχρι και το επίπεδο της πλάκας οροφής του υπογείου.

Ενώ βρίσκονταν σε εξέλιξη οι εργασίες τοποθέτησης ξυλοτύπων (καλούπωμα) για την κατασκευή των φερόντων στοιχείων του ισόγειου επιπέδου του κτιρίου, ένας εργάτης, κατά τη διάρκεια ξεκαλουπώματος ξυλοτύπου οροφής υπογείου και δη κατά τη διάρκεια χρήσης υφιστάμενων ικριωμάτων για να προσεγγίσει το επίπεδο των ξυλοτύπων της οροφής του υπογείου, παραπάτησε για ανεξήγητους λόγους (πιθανόν λόγω ζάλης, απροσεξίας, ή πτώσης τμήματος ξυλοτύπων κ.λ.π.) με συνέπεια να βρεθεί στο δάπεδο του υπογείου.

Το ατύχημα ήταν θανατηφόρο.

Λαμβάνοντας υπόψη την ασφαλιστική κάλυψη και τις επεκτάσεις αυτής που διατηρεί ο ασφαλισμένος, η αποζημίωση που θα καταβληθεί στην οικογένεια του θανόντος θα καλυφθεί από την επέκταση κάλυψης Αστικής Ευθύνης Εργοδότη.

Γενική Αστική Ευθύνη και Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων

Με την ασφάλιση της Γενικής Αστικής Ευθύνης και της Αστικής Ευθύνης Ελαττωματικών Προϊόντων, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία είθισται να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά θετικές ζημιές, συμπεριλαμβανομένων και των δικαστικών δαπανών του Τρίτου, και

iii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημία οφειλόμενη σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου, και εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση.

Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Γενική Αστική Ευθύνη και Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση της γενικής αστικής ευθύνης μίας επιχείρησης, από την ασφαλιστική κάλυψη Γενικής Αστικής Ευθύνης και Αστικής Ευθύνης Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα:

1. Ζημίες στα ίδια τα προϊόντα / έργα / εργασία του Ασφαλισμένου – Ακαταλληλότητα των προϊόντων

Υλικές Ζημίες σε οποιοδήποτε προϊόν που προμήθευσε, έργο που κατασκεύασε ή συμβατική εργασία που εκτέλεσε ο Ασφαλισμένος / Λήπτης της Ασφάλισης, που προκλήθηκε από οποιοδήποτε ελάττωμα υπήρχε στα ανωτέρω προϊόντα ή υπηρεσίες του Ασφαλισμένου. Επίσης, ο Ασφαλιστής δεν ευθύνεται για ζημίες λόγω της ακαταλληλότητας των παραπάνω να εκπληρώσουν τον επιδιωκόμενο / υποσχόμενο σκοπό τους.

2. Ανάκληση Προϊόντων

Για το κόστος ανάκλησης, αφαίρεσης, επισκευής, μετατροπής, αντικατάστασης ή αποκατάστασης οποιουδήποτε προϊόντος που προμήθευσε, έργου που κατασκεύασε, ή συμβατικής εργασίας που εκτέλεσε ο Ασφαλισμένος / Λήπτης της Ασφάλισης, οι οποίες καθίστανται αναγκαίες εξαιτίας οποιουδήποτε ελαττώματος ενυπήρχε στα παραπάνω ή της ακαταλληλότητας των παραπάνω να εκπληρώσουν τον επιδιωκόμενο σκοπό τους.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο ή χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

3. Σκάφη αέρος – Πλοία – Hovercraft – Μηχανοκίνητα Οχήματα

Εκ του νόμου αστική ευθύνη απορρέουσα από την ιδιοκτησία, χρήση, κατοχή ή συντήρηση από τον ασφαλισμένο ή για λογαριασμό του, οποιουδήποτε από τα κατωτέρω:

- i. αεροπλάνων ή άλλων σκαφών αέρος
- ii. σκαφών ή πλοίων που βρίσκονται ή κινούνται σε επαφή με το νερό
- iii. σκάφους τύπου hovercraft

iv. μηχανοκίνητου οχήματος

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

4. Προϊόντα για Αεροσκάφη

Εκ του νόμου αστική ευθύνη προερχόμενη από οποιαδήποτε προϊόντα προορίζονται για χρήση ή εγκατάσταση σε οποιοδήποτε αεροσκάφος ή άλλα σκάφη αέρος.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

5. Περιουσιακά στοιχεία ιδιοκτησίας Ασφαλισμένου και/ή ιδιοκτησίας τρίτων υπό τον έλεγχο / εποπτεία του Ασφαλισμένου – Leasing

Ζημία σε περιουσιακό στοιχείο ιδιοκτησίας του Ασφαλισμένου / Λήπτη της Ασφάλισης ή για ζημία σε περιουσιακό στοιχείο ιδιοκτησίας τρίτου που έχει μισθωθεί ή ενοικιασθεί ή με σύμβαση leasing παραχωρηθεί στον Ασφαλισμένο / Λήπτη της Ασφάλισης, ή βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο ή την φύλαξη ή την φροντίδα ή την εποπτεία του Ασφαλισμένου / Λήπτη της Ασφάλισης.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

6. Συμβουλές σε Τρίτους

Εκ του νόμου αστική ευθύνη που θα προκύπτει ή θα έχει σχέση με συμβουλές, τεχνογνωσία, σχέδια, φασόν κ.λ.π. που ο Ασφαλισμένος παρέχει σε τρίτους.

7. Μόλυνση/ Ρύπανση/ Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος – Περιβαλλοντική Ευθύνη

Εκ του νόμου αστική ευθύνη που απορρέει από οποιασδήποτε μορφής μόλυνση ή ρύπανση ή ζημία του εδάφους, του υπεδάφους, των θαλάσσιων και λοιπών υδάτων, της ατμόσφαιρας, των φυσικών οικότοπων, της χλωρίδας, της πανίδας και του περιβάλλοντος εν γένει οφειλόμενη σε οποιαδήποτε αιτία. Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την παρούσα εξαίρεση, δεν καλύπτεται οποιαδήποτε Ευθύνη του Λήπτη της Ασφάλισης ή Ασφαλισμένου που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας» και κάθε τροποποιητική ή συμπληρωματική πράξη αυτής, καθώς και από κάθε σχετική Εθνική ή άλλη Νομοθεσία που αφορά την Ευθύνη για πρόληψη και αποκατάσταση της ζημίας στο περιβάλλον εν γένει.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

8. Συμβατικές Υποχρεώσεις – Αποθετικές Ζημιές – Καθαρώς Οικονομικές Ζημιές

Απαιτήσεις απορρέουσες από περιπτώσεις αξιώσεων που δεν εμπίπτουν στους Ορισμούς της παρούσας Ασφαλιστικής Σύμβασης για τις Σωματικές Βλάβες και τις Υλικές Ζημιές, ήτοι:

- i. κάθε ζημία που προκύπτει από τη μη τήρηση συμβατικών υποχρεώσεων, και ή
- ii. κάθε είδους αποθετικές ζημιές (Σημειώνεται ότι υπό προϋποθέσεις μπορεί να αναιρεθεί η συγκεκριμένη εξαίρεση), και ή
- iii. καθαρώς οικονομικές ζημιές, ήτοι οι ζημιές που δεν αποτελούν σωματική βλάβη ή υλική ζημία ή άμεση συνέπεια αυτών σύμφωνα με τους Ορισμούς της παρούσας Ασφαλιστικής Σύμβασης.

9. Υποχρεωτική Ασφαλιστική Κάλυψη

Αξιώσεις εκ Ζημιών για τις οποίες ο Ασφαλισμένος / Λήπτης της Ασφάλισης υποχρεούται εκ του νόμου να διατηρεί σε ισχύ άλλη ασφαλιστική κάλυψη.

10. Καταβολή αποζημίωσης για Ζημιογόνα Γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με κάποιο από τα ακόλουθα:

- i. halcion, des, pcbs, urea formaldehyde, oxychinoleine, swine flu vaccine, diethylstibestrol, 8-dioxycholine, chlorinated hydrocarbons, polychlorinate, dirhenyls (p.c.b.).
- ii. Αντισυλληπτικά οποιασδήποτε μορφής.
- iii. HIV, AIDS, ανθρώπινοι ιστοί, παράγωγα αίματος, ηπατίτιδα, κάθε είδους εμφυτεύματα.
- iv. Γενετικά μεταλλαγμένοι οργανισμοί (GMO). Ο όρος Γενετικά Μεταλλαγμένοι Οργανισμοί θα σημαίνει και θα περιλαμβάνει:
  - οργανισμούς, μικρο-οργανισμούς ή κύτταρα ή τους οργανισμούς, μικρο-οργανισμούς, κύτταρα ή κυτταρικά όργανα από τα οποία έχουν παραχθεί και τα οποία έχουν εκτεθεί σε διαδικασίες γενετικής μηχανικής που είχαν ως αποτέλεσμα τη γενετική τους αλλαγή,
  - οποιαδήποτε βιολογική ή μοριακή μονάδα με δυνατότητα αυτόνομης αναπαραγωγής, ή βιολογική ή μοριακή μονάδα με δυνατότητα αυτόνομης αναπαραγωγής από την οποία έχουν αυτοί παραχθεί και η οποία έχει εκτεθεί σε διαδικασίες γενετικής μηχανικής που είχαν ως αποτέλεσμα τη γενετική της αλλαγή, όπου γενετική μηχανική θεωρείται η μεταλλαγή είδους με διασταυρώσεις.
- v. Καπνός (tobacco) και προϊόντα προς κάπνισμα (smoking products).

11. Σύνδεση / Ανάμιξη / Κατεργασία / Επεξεργασία Προϊόντων – Έξοδα Εξαγωγής και Επανεγκατάστασης Προϊόντων

Ζημιές, οι οποίες προκλήθηκαν από τη σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, περαιτέρω επεξεργασία προϊόντων καθώς και για τα έξοδα εξαγωγής και επανεγκατάστασης προϊόντων.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να ανααιρεθεί.

12. Αμίαντος

Ζημιές που οφείλονται σε Ζημιογόνα Γεγονότα τα οποία είναι άμεσα ή έμμεσα επακόλουθα του ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αμίαντο ή υλικά που συμπεριλαμβάνουν αμίαντο.

13. Μεταφερόμενο / Αποθηκευμένο Φορτίο

Ζημιές μεταφερομένου ή αποθηκευμένου φορτίου ή προερχόμενες αμέσως ή εμμέσως εκ φορτίου.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να ανααιρεθεί.

14. Ηθική Βλάβη χωρίς να είναι αποτέλεσμα Σωματικής Βλάβης ή Υλικής Ζημίας

Για οποιαδήποτε ευθύνη για τη χρηματική ικανοποίηση ηθικής βλάβης, εφ' όσον η ευθύνη αυτή δεν είναι αποτέλεσμα Σωματικής Βλάβης ή Υλικής Ζημίας. Διευκρινίζεται ότι εφόσον η ηθική βλάβη του Τρίτου επήλθε ως αποτέλεσμα καλυπτόμενης από την παρούσα Ασφαλιστική Σύμβαση ευθύνης του Ασφαλισμένου για Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημιά, η ευθύνη του Ασφαλισμένου για τη χρηματική ικανοποίηση της ηθικής αυτής βλάβης καλύπτεται από τον Ασφαλιστή βάσει των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας.

15. Συμμόρφωση Ασφαλισμένου σε διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής

Για οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου σε συμμόρφωση προς υποχρεωτική διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής, η οποία οδήγησε τον Ασφαλισμένο σε ενέργειες που προκάλεσαν άμεσα ή έμμεσα Ζημιά σε Τρίτους.

16. Δραστηριότητες Ανοιχτής Θαλάσσης (Off-shore activities)

Για Ζημιογόνα Γεγονότα προερχόμενα από δραστηριότητες ανοικτής θαλάσσης (off –shore activities) του Ασφαλισμένου.

Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που

προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Κάλυψη ζημίας από κατανάλωση μύρας με καυστικό νάτριο που χρησιμοποιείται για το πλύσιμο των φιαλών. Συγκεκριμένα, το καυστικό νάτριο, το οποίο χρησιμοποιείται για το πλύσιμο των φιαλών, δεν είχε πλήρως απομακρυνθεί στο πλαίσιο της διακίνησης τους προς καθαρισμό και αποστείρωση λόγω ατελούς λειτουργίας του μηχανήματος. Η πλημμελής έκπλυση διέφυγε της προσοχής των υπαλλήλων της παρασκευάστριας εταιρίας, στους οποίους είχε ανατεθεί η παρακολούθηση και ο έλεγχος της καλής έκπλυσης των κενών φιαλών. Από την αμελή συμπεριφορά αυτών, δηλαδή λόγω της έλλειψης της απαιτούμενης προσοχής την οποία όφειλαν να καταβάλουν επήλθε το ζημιογόνο αποτέλεσμα, δηλαδή οι σωματικές βλάβες τρίτων.
2. Κάλυψη σωματικής βλάβης καταναλωτή που προκλήθηκε από έκρηξη φιάλης αναψυκτικού, λόγω ρήγματος που υπήρχε στη φιάλη.
3. Κάλυψη ζημίας που προκλήθηκε στο λεβητοστάσιο κατοικίας από πυρκαγιά που αποδείχθηκε ότι οφειλόταν σε ελαττωματική κατασκευή της φλάντζας του λέβητα που είχε κατασκευάσει η ασφαλισμένη επιχείρηση.

Εξαιρέσεις ασφαλίσεων αστικής ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικού

Οι εξαιρέσεις των Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες, και πιο συγκεκριμένα : α) στις εκ του νόμου βασικές εξαιρέσεις που ισχύουν για όλες τις ασφαλίσεις αστικής ευθύνης και προβλέπονται ιδίως στα άρθρα 13 και 25 του Ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης, και β) στις επιπλέον των ανωτέρω εξαιρέσεις που μπορούν να συμφωνηθούν μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης και υπαγορεύονται από δικαιολογημένες τεχνικές ανάγκες του ασφαλιστή.

Αξίζει να επισημανθεί ότι εκ του νόμου εξαιρέσεις από την ασφαλιστική κάλυψη μπορούν επίσης να προβλέπονται και από άλλους νόμους που ρυθμίζουν ειδικότερα ζητήματα ασφάλισης αστικής ευθύνης συγκεκριμένου για παράδειγμα επαγγελματία ή προϊόντος.

Για τους σκοπούς του «Ερμηνευτικού Λεξικού» κατωτέρω καταγράφονται οι βασικές εκ του Νόμου 2496/1997 εξαιρέσεις που ισχύουν για όλες τις ασφαλίσεις αστικής ευθύνης, καθώς και οι συνήθεις εξαιρέσεις που απαντώνται συχνότερα σε ασφαλιστικές καλύψεις γενικής αστικής ευθύνης επιχείρησης και επαγγελματικών ευθυνών, υπό την αυτονόητη ασφαλώς προϋπόθεση για τις τελευταίες ότι η σύναψή τους αποτελεί, όπως ανωτέρω σημειώθηκε, αντικείμενο διαπραγμάτευσης και συμφωνίας μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης, αμφότερων δεσμευομένων αποκλειστικά και μόνον από τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Ειδικότερες επιμέρους εξαιρέσεις που αφορούν σε ασφαλίσεις συγκεκριμένων κινδύνων αστικής ευθύνης (όπως είναι π.χ. η ευθύνη λογιστή, η περιβαλλοντική ευθύνη κ.λ.π.)

αναφέρονται στο λήμμα του «Ερμηνευτικού Λεξικού» που αφορά ειδικά στην εν λόγω ασφαλιστική κάλυψη.

Εξαιρέσεις εκ του Νόμου 2496/1997

Σύμφωνα με το Ν. 2496/1997 από την ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης εξαιρούνται :

1. Πόλεμος – Κοινωνικές & Πολιτικές Ταραχές – Τρομοκρατικές Ενέργειες

Ζημιές κατά τη διάρκεια ή προερχόμενες αμέσως ή εμμέσως εκ πολέμου, εισβολής, εχθροπραξιών (είτε έχει κηρυχθεί πόλεμος είτε όχι), εμφυλίου πολέμου, στάσης, κινήματος, επαναστάσεως, ανταρσίας, απεργιών, ανταπεργιών, πολιτικών ταραχών, οχλαγωγιών, διαδηλώσεων, δολιοφθορών, τρομοκρατικών ενεργειών, καθώς και σε ατυχήματα προερχόμενα από Διαταγή οποιασδήποτε DE JURE ή DE FACTO Κυβέρνησης ή οποιασδήποτε Δημόσιας Αρχής και άλλων συναφών με τα παραπάνω γεγονότων, ως και των ενεργειών που αποσκοπούν στην πρόληψη, περιστολή ή καταστολή των προαναφερόμενων γεγονότων ή καταστάσεων.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι στο άρθρο 13 παρ. 1 του Ν. 2496/1997 προβλέπεται συγκεκριμένα ότι ασφαλιστική κάλυψη δεν παρέχεται στο μέτρο που η πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κίνδυνου προέρχεται από πολεμικά γεγονότα ή ενέργειες, εμφύλιο πόλεμο, στάση ή λαϊκές ταραχές. Η ως άνω ρύθμιση είθισται να αποτυπώνεται και να αναλύεται με την παραπάνω ή παρόμοιας διατύπωσης εξαίρεση, η οποία στα ως άνω γεγονότα εντάσσει και τις τρομοκρατικές ενέργειες. Οι τρομοκρατικές ενέργειες μπορούν ωστόσο να καλυφθούν μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης, με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση ή χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

2. Αναμενόμενα Γεγονότα – Δόλος

Ζημιογόνα Γεγονότα που είναι αναμενόμενα ή προκλήθηκαν με πρόθεση (δόλο) του ασφαλισμένου ή του λήπτη της Ασφάλισης.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης αρκετές ασφαλιστικές συμβάσεις εξαιρούν από την ασφαλιστική κάλυψη και ζημιογόνα γεγονότα που προκλήθηκαν από βαριά αμέλεια του ασφαλισμένου.

Κοινές Εξαιρέσεις ασφάλισης γενικής αστικής ευθύνης επιχείρησης και ασφάλισης επαγγελματικών ευθυνών

Από την ασφαλιστική κάλυψη γενικής αστικής ευθύνης επιχείρησης, καθώς και από την κάλυψη επαγγελματικών ευθυνών εξαιρούνται συνήθως τα ακόλουθα :

1. Ιονίζουσες ή άλλες ακτινοβολίες – Πυρηνικά – Ραδιενέργεια – Ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία

Η νόμιμη ευθύνη πάσης φύσεως προκαλούμενη αμέσως ή εμμέσως, είτε αποκλειστικώς είτε με συνδρομή και άλλων αιτιών, προερχόμενη από ακτινοβολίες ιόντων ή από μόλυνση λόγω ραδιενέργειας από οποιοδήποτε πυρηνικό καύσιμο ή από οποιοδήποτε πυρηνικό απόρριμμα ή κατάλοιπο της καύσεως πυρηνικών καυσίμων, ή από ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία.

2. Ευθύνη Εργοδότη – Εν γένει Νομοθεσία περί Αποζημίωσης Εργαζομένων

Η νόμιμη ευθύνη για την οποία ο ασφαλισμένος / λήπτης της ασφάλισης θα υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση σε οποιονδήποτε ο οποίος έχει άμεση ή έμμεση σχέση εξαρτημένης εργασίας, περιλαμβανομένης και της σχέσεως εκ δανεισμού εργασίας, με τον ασφαλισμένο / λήπτη της Ασφάλισης.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση ή χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

3. Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)

Αποζημίωση απαιτήσεων ενός ασφαλισμένου σε συγκεκριμένο ασφαλιστήριο, εναντίον άλλου ασφαλισμένου στο αυτό ασφαλιστήριο (cross liability).

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

4. Πρόστιμα – Χρηματικές Ποινές – Ανειλημμένες Υποχρεώσεις

Η εκ του νόμου αστική ευθύνη για πρόστιμα, χρηματικές ποινές ή ήδη ανειλημμένες υποχρεώσεις αποζημίωσης.

5. Συμβατικές Προβλέψεις

Απαιτήσεις ή υποχρεώσεις προκύπτουσες από συμβατικές προβλέψεις και οι οποίες δεν θα είχαν γεννηθεί, εάν δεν υπήρχαν οι εν λόγω συμβατικές προβλέψεις.

6. Ευθύνη Μελών Διοικητικού Συμβουλίου - Λάθη και Παραλείψεις

Απαιτήσεις που σχετίζονται με τις καλύψεις ευθύνης μελών διοικητικού συμβουλίου, διευθυντών και στελεχών (Directors and Officers Liability) και την κάλυψη Λαθών και Παραλείψεων (Errors and Omissions).

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

7. Αποθετικές Ζημιές

Αξιώσεις που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με κάθε είδους αποθετικές ζημιές.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

8. Κακόβουλες, παράνομες πράξεις

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με ανέντιμες, κακόβουλες, εγκληματικές ή παράνομες πράξεις του ασφαλισμένου ή των υπαλλήλων αυτού.

9. Ανωτέρα Βία

Ζημιές συνδεόμενες αμέσως ή εμμέσως με γεγονότα σεισμού, πλημμύρας, θύελλας-καταιγίδας, χαλαζιού, χιονιού, βάρους χιονιού, ηφαιστειακής εκρήξεως ή άλλης βίαιης φυσικής αναταραχής, τυφώνα, ανεμοστρόβιλου, κυκλώνα ή άλλης ατμοσφαιρικής ταραχής ή οποιασδήποτε συνέπειας των φαινομένων που προαναφέρθηκαν ή άλλης αιτίας που μπορεί να θεωρηθεί ανωτέρα βία.

10. ΗΠΑ – Καναδάς

Αξιώσεις αστικής ευθύνης οι οποίες εγείρονται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ή στον Καναδά ή που αφορούν Συμβάντα που έλαβαν χώρα στις χώρες αυτές.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

Συνήθεις πρόσθετες εξαιρέσεις ασφαλίσεων επαγγελματικής αστικής ευθύνης

Από την ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών ευθυνών συνήθως εξαιρούνται και τα ακόλουθα :

1. Λίβελος ή δυσφήμιση

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με λίβελο ή δυσφήμιση.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση.

2. Αφερεγγυότητα ή πτώχευση

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με αφερεγγυότητα ή πτώχευση του ασφαλισμένου ή της ασφαλιστικής εταιρίας.

3. Απώλεια εγγράφων

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια εγγράφων (οιασδήποτε φύσης) είτε γραπτών, εκτυπωμένων ή αναπαραχθέντων με οιαδήποτε μέθοδο ή οιαδήποτε βασιζόμενη σε υπολογιστή ή ηλεκτρονικά αποθηκευμένη πληροφορία ή υλικό περιουσιακό στοιχείο, που έχει απολεσθεί, παραπεταχθεί ή καταστραφεί, ενώ το είχαν εμπιστευθεί σ' αυτόν ή στην φροντίδα, θεματοφυλακή ή έλεγχο του Ασφαλισμένου.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση.

4. Απιστία Υπαλλήλων

Απαιτήσεις που σχετίζονται ή οφείλονται ή αποδίδονται σε απιστία υπαλλήλων.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση.

5. Ηλεκτρονικά Δεδομένα

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια ή ζημία ηλεκτρονικών δεδομένων ή λογισμικού ή προγραμμάτων Η/Υ οφειλόμενη σε μετάδοση ιών ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία και έχει ως συνέπεια τη διαγραφή, καταστροφή, αλλοίωση της αρχικής δομής, εξάλειψη δεδομένων από τη μνήμη Η/Υ με αποτέλεσμα τη μείωση της λειτουργικότητας του Η/Υ. Εξαιρείται και κάθε απώλεια ή ζημία λόγω διακοπής επιχειρησιακών εργασιών που οφείλονται άμεσα ή έμμεσα στις ανωτέρω αιτίες.

Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Αρχιτέκτονα / Μηχανικού

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης του Αρχιτέκτονα/Μηχανικού, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την ενεργοποίηση της οποίας, αναλόγως και των επιλογών των συμβαλλομένων ως προς τα αναφερόμενα κατωτέρω σημεία iii και iv, συμφωνείται συνήθως η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων :

- i. η Αξίωση του Τρίτου να αφορά θετικές ζημίες, Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημία οφειλόμενη σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,

- iii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι την ημερομηνία λήξης της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και αφορούν τη συμφωνία αυτή),
- iv. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,
- v. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Αρχιτέκτονα / Μηχανικού.

Επισημάνσεις

1. Με την ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης Αρχιτέκτονα / Μηχανικού καλύπτεται κατά κανόνα η ευθύνη του Αρχιτέκτονα / Μηχανικού για ζημίες που μπορούν να προκύψουν από τη **μελέτη ή σχέδιο** που ο ίδιος έχει συντάξει ή σχεδιάσει στο πλαίσιο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του. Καλύπτεται επίσης η εκ μέρους του **επίβλεψη** των εργασιών που εκτελούνται επί τη βάση των σχεδίων ή της μελέτης που ο ίδιος έχει συντάξει. **Ενώ δεν καλύπτονται ζημίες** που σχετίζονται με την **εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών**. Ζημίες που σχετίζονται με την εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών καλύπτονται μόνον κατ' εξαίρεση και εφόσον υπάρξει σχετική συμφωνία / όρος ή ειδικό για το σκοπό αυτό ασφαλιστήριο. Επίσης με ειδικό όρο δύναται να καλύπτονται και αποθετικές ζημίες.
2. Η εν λόγω κάλυψη παρέχεται κατά πάγια διεθνή πρακτική σε βάση ασφάλισης claims made. Στο πλαίσιο αυτό και μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης της ευθύνης με αναδρομική ισχύ, καθώς και η δυνατότητα δήλωσης της ζημίας στον ασφαλιστή εντός της τυχόν συμφωνηθείσας εκτεταμένης περιόδου αναγγελίας της ζημίας.

Παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης αρχιτέκτονα/ μηχανικού :

1. Σε περίπτωση λανθασμένης μελέτης κατά την εξέταση του υπεδάφους ή κατά τον υπολογισμό της στάθμης της θάλασσας ή για την εξακρίβωση της στάθμης του νερού κατά την εκσκαφή, ή για την κατασκευή λεκάνης αποστράγγισης, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει

την ευθύνη του αρχιτέκτονα / μηχανικού για τις υλικές ζημιές που μπορεί να προκληθούν λόγω των εσφαλμένων υπολογισμών του από την εισροή νερών στο υπόγειο του κτιρίου.

2. Διαπιστώνεται ότι λόγω λανθασμένου αρχιτεκτονικού σχεδιασμού η οροφή ενός βιομηχανικού κτιρίου, στο οποίο κατασκευάζεται ηλεκτρικός εξοπλισμός, αρχίζει να στάζει. Το νερό της βροχής ακολούθως διαρρέει από την οροφή και προξενεί ζημιές στον εξοπλισμό. Στην περίπτωση αυτή η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την ευθύνη του αρχιτέκτονα / μηχανικού για τις ζημιές που προκλήθηκαν λόγω του λανθασμένου σχεδιασμού του τόσο στην οροφή του κτιρίου όσο και στο εξοπλισμό του.

3. Σε περίπτωση λανθασμένου αρχιτεκτονικού σχεδιασμού σκάλας, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την ευθύνη του αρχιτέκτονα / μηχανικού για τυχόν σωματικές βλάβες (τραυματισμό ή ακόμη και θάνατο) που μπορεί να υποστεί διερχόμενο πρόσωπο λόγω του κατασκευαστικού λάθους της σκάλας.

4. Σε περίπτωση λανθασμένης μελέτης ηλεκτρικού δικτύου, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει τις ζημιές που μπορεί να προκύψουν εξ αυτής τόσο στο ίδιο το κτίριο όσο και σε γειτονικά κτίρια.

5. Η ασφάλιση αυτή καλύπτει επιπλέον τυχόν εσφαλμένο σχεδιασμό δικτύου αποχέτευσης και τις ζημιές που μπορεί να προκύψουν εξ αυτού του λόγου (όπως είναι π.χ. η αλλαγή σωληνώσεων των κτιρίων που επηρεάζονται από τον λανθασμένο σχεδιασμό).

6. Σε περίπτωση κατάρρευσης συγκροτήματος κτιρίων λόγω λανθασμένης αρχιτεκτονικής μελέτης, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την αξία των κτιρίων ή το κόστος της εκ νέου ανέγερσης όλων των κτιρίων. Σημειώνεται ότι το όριο ευθύνης θα ισχύσει μία φορά, καθώς για το συγκεκριμένο συμβάν θα εφαρμοστεί ο όρος της **Σειράς Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων** που είθισται να προβλέπεται στις ασφαλίσεις αστικής ευθύνης.

Επισημάνσεις

1. Τα ανωτέρω παραδείγματα, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι απολύτως ενδεικτικά. Εννοείται επομένως ότι η εν λόγω ασφάλιση καλύπτει τόσο τις υλικές ζημιές όσο και τις σωματικές βλάβες που μπορεί να προκύψουν ως συνέπεια των αναφερόμενων ανωτέρω παραδειγμάτων λανθασμένων μελετών.

2. Σημειώνεται τέλος ότι σε κάθε περίπτωση οι ανωτέρω ζημιές καλύπτονται μέχρι του προβλεπόμενου στην εκάστοτε ασφαλιστική σύμβαση ανώτατου ορίου κάλυψης.

Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Αρχιτέκτονα/Μηχανικού

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση επαγγελματικών ευθυνών, από την ασφαλιστική κάλυψη Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Αρχιτέκτονα/Μηχανικού εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα :

1. **Ζημιές κατά την εκτέλεση εργασιών από τον Ασφαλισμένο ή προϊόντων του Ασφαλισμένου**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την εκτέλεση κατασκευαστικών εργασιών από τον ίδιο τον Ασφαλισμένο ή το σχεδιασμό, την παρασκευή, κατασκευή, τροποποίηση, επιδιόρθωση, επισκευή ή επεξεργασία προϊόντων ή εγκαταστάσεων ή που σχετίζονται με ζημιές ή ελαττώματα στα προϊόντα που πωλούνται ή διανέμονται από τον Ασφαλισμένο.

2. Ανάκληση / αφαίρεση / επισκευή / μετατροπή / αντικατάσταση ή αποκατάσταση προϊόντων

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με κόστος ανάκλησης, αφαίρεσης, επισκευής, μετατροπής, αντικατάστασης ή αποκατάστασης οποιουδήποτε προϊόντος που προμήθευσε, έργο που κατασκεύασε ή συμβατικής εργασίας που εκτέλεσε ο Ασφαλισμένος, οι οποίες καθίστανται αναγκαίες εξαιτίας οποιουδήποτε ελαττώματος ενυπήρχε στα παραπάνω ή της ακαταλληλότητας των παραπάνω να εκπληρώσουν τον επιδιωκόμενο σκοπό τους.

1. Μόλυνση/Ρύπανση/Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος – Περιβαλλοντική Ευθύνη

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με οποιασδήποτε μορφής μόλυνση ή ρύπανση ή ζημία του εδάφους, του υπεδάφους, των θαλάσσιων και λοιπών υδάτων, της ατμόσφαιρας, των φυσικών οικοτόπων, της χλωρίδας, της πανίδας και του περιβάλλοντος εν γένει οφειλόμενη σε οποιαδήποτε αιτία. Δεν καλύπτεται οποιαδήποτε Ευθύνη του Ασφαλισμένου που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημιάς» και κάθε τροποποιητική ή συμπληρωματική πράξη αυτής, καθώς και από κάθε σχετική Εθνική ή άλλη Νομοθεσία που αφορά στην Ευθύνη για πρόληψη και αποκατάσταση της ζημιάς στο περιβάλλον εν γένει.

2. Αμίαντος

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με Ζημιογόνα Γεγονότα τα οποία είναι άμεσα ή έμμεσα επακόλουθά του ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αμίαντο ή υλικά που συμπεριλαμβάνουν αμίαντο.

3. Τήρηση Κανονισμών

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με Ζημιογόνα Γεγονότα σχετιζόμενα με τη μη τήρηση και συμμόρφωση με νομοθετικές διατάξεις, κανονισμούς, κώδικες και κανόνες δεοντολογίας καθώς και της τέχνης και της επιστήμης του Αρχιτέκτονα και του Μηχανικού.

4. Παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων.

5. Αδυναμία έγκαιρης ολοκλήρωσης σχεδίων

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την αδυναμία έγκαιρης ολοκλήρωσης σχεδίων, προδιαγραφών ή με τη μη τήρηση των καθορισμένων προθεσμιών για την ολοκλήρωση των εργασιών ή μέρους αυτών.

6. Εγγυήσεις

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την παροχή ρητρών εγγυήσεων, με εγγυήσεις καλής εκτέλεσης, με εκτιμήσεις πιθανού κατασκευαστικού κόστους, με υπερβάσεις των

κοστολογικών εκτιμήσεων, με εκτιμήσεις κέρδους ή αποδόσεις κεφαλαίου που δεν επιτεύχθηκαν.

7. Κόστος Αναθεώρησης

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με κόστος αναθεώρησης ή διόρθωσης ή επανεκπόνησης μελετών.

8. Απόδοση Λογαριασμού

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την αδυναμία απόδοσης λογαριασμού εν όλω ή εν μέρει, ή από τη μη ικανοποιητική απόδοση λογαριασμού ή τον ατελή λογιστικό έλεγχο ή την αποτυχημένη διαχείριση χρημάτων.

Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλισμένου δραστηριοποιούμενου σε ΗΠΑ & Καναδά

Σε πολλές περιπτώσεις ο ασφαλισμένος παρουσιάζει επαγγελματική δραστηριότητα σε χώρες πέραν αυτής που έχει την έδρα του, γεγονός το οποίο αναγνωρίζεται και λαμβάνεται υπόψη από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Έτσι, οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο ασφαλισμένος αποτελούν βασικό στοιχείο για την εκτίμηση του ασφαλιστικού κινδύνου του και είναι απαραίτητο να δηλώνονται στην ασφαλιστική επιχείρηση πριν την ανάληψη αυτού, προκειμένου η σχεδιαζόμενη και προσφερόμενη στον κάθε επαγγελματία ασφαλιστική λύση να είναι η πλέον κατάλληλη για τις ανάγκες του.

Αυξημένο κίνδυνο που προϋποθέτει ειδική σε κάθε περίπτωση αξιολόγηση προκειμένου να αποφασιστεί η ανάληψή του συνιστά η δραστηριοποίηση του ασφαλισμένου στις ΗΠΑ & στον Καναδά.

Οι λόγοι που καθιστούν αναγκαία την αναλυτική εκτίμηση του κινδύνου σε περίπτωση δραστηριοποίησης του ασφαλισμένου στις ΗΠΑ / Καναδά είναι σε γενικές γραμμές οι ακόλουθοι :

- η ύπαρξη διαφορετικού νομικού συστήματος στις ΗΠΑ και στον Καναδά, ιδίως εις ό,τι αφορά την προστασία των καταναλωτών,
- η αυξημένη συχνότητα έγερσης απαιτήσεων και ζημιών στις χώρες αυτές, λόγω διαφορετικής κουλτούρας & ευαισθητοποίησης των υπηκόων αυτών των χωρών,
- η επιδίκαση εξαιρετικά υψηλών ποσών αποζημίωσης από τα δικαστήρια των χωρών αυτών και
- το ιδιαίτερα υψηλό κόστος των νομικών και δικαστικών εξόδων στις εν λόγω χώρες.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δύνανται, κατόπιν διεξοδικής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου και ειδικής συμφωνίας με τον ασφαλισμένο τους, να αναιρούν σχετική εξαίρεση που συνήθως προβλέπεται στα ασφαλιστήρια συμβόλαια και να επεκτείνουν τα γεωγραφικά

όριά τους, ώστε να καλύπτουν τόσο τα περιστατικά που συμβαίνουν στις ΗΠΑ και στον Καναδά, όσο και τις απαιτήσεις που εγείρονται στις χώρες αυτές.

Η κάλυψη στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται πάντα υπό τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου (όπως είναι π.χ. η ύπαρξη ειδικής απαλλαγής, επασφάλιστρου κ.λ.π.).

Αναφορικά με τα νομικά και δικαστικά έξοδα, στις περιπτώσεις αυτές είθισται να συμπεριλαμβάνονται στα όρια ευθύνης του ασφαλιστηρίου και να καλύπτονται στο μέτρο που δεν υπερβαίνουν τα όρια αυτά. Επιπλέον στις ΗΠΑ και στον Καναδά συνηθίζεται να επιδικάζονται από τα αστικά δικαστήρια και κάποιες ποινές / πρόστιμα ποινικού χαρακτήρα που ονομάζονται punitive and exemplary damages. Οι ποινές αυτές δεν απαντώνται σε άλλες δικαιοδοσίες και για το λόγο αυτό δεν καλύπτονται ασφαλιστικά.

Ενδεικτικά παραδείγματα δραστηριοποίησης ασφαλισμένου στις ΗΠΑ /ΚΑΝΑΔΑ

Κατωτέρω παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα / περιπτώσεις στις οποίες ο ασφαλισμένος μπορεί είτε να ζημιώσει κάποιον τρίτο στις ΗΠΑ / ΚΑΝΑΔΑ, είτε να προκαλέσει την έγερση απαίτησης στις χώρες αυτές, ήτοι :

- επαγγελματικό ταξίδι στις ΗΠΑ/ Καναδά υπαλλήλων του ασφαλισμένου, κατά τη διάρκεια του οποίου οι υπάλληλοί του μπορεί να προξενήσουν Σωματικές Βλάβες ή Υλικές Ζημιές σε τρίτο ή και κατά τη διάρκεια του οποίου υπάρχει η πιθανότητα να συμβεί εργατικό ατύχημα,
- εξαγωγή (άμεση ή έμμεση) προϊόντων του ασφαλισμένου στις χώρες αυτές, με κίνδυνο τα προϊόντα του να προκαλέσουν Σωματικές Βλάβες ή Υλικές Ζημιές σε τρίτο,
- επαγγελματική δραστηριότητα του ασφαλισμένου στις χώρες αυτές (όπως είναι π.χ. η μελέτη για κτίριο που θα κατασκευαστεί εκεί, η εκτέλεση τεχνικού έργου στις ΗΠΑ/Καναδά),
- παροχή υπηρεσιών του ασφαλισμένου σε υπηκόους των χωρών αυτών (όπως είναι π.χ. οι ιατρικές συμβουλές, οι ξενοδοχειακές παροχές, οι υπηρεσίες εστίασης κ.λ.π.).

Σημείωση

Επισημαίνεται ότι ανάλογη προσέγγιση ακολουθείται από αρκετές ασφαλιστικές επιχειρήσεις και για την κάλυψη της επαγγελματικής ευθύνης του ασφαλισμένου σε περίπτωση δραστηριοποίησής του σε Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία.

Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης του Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνος Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση (σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Π.Δ. 190/2006 τα Γεωγραφικά Όρια της ασφάλισης θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ε.Ο.Χ.),
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι πέντε (5) έτη μετά τη λήξη αυτής (Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων) στην περίπτωση οριστικής διακοπής της δραστηριότητας του Ασφαλισμένου και δη σε περίπτωση θανάτου, συνταξιοδότησης ή οριστικής παύσης του επαγγέλματος αυτού (σημειώνεται ότι δεδομένης της υποχρεωτικής ασφάλισης της επαγγελματικής ευθύνης του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή και της εξ αυτού του λόγου υποχρέωσής του για ετήσια ανανέωση της ασφαλιστικής του κάλυψης, η πλειοψηφία των αντασφαλιστών εισηγείται η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας να ενεργοποιείται μόνο στις περιπτώσεις οριστικής διακοπής της δραστηριότητας του διαμεσολαβητή. Ωστόσο τούτο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της ασφαλιστικής επιχείρησης να υιοθετεί όρο Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας που θα παρέχει ευρύτερη κάλυψη μετά από ειδική συμφωνία με τον αντασφαλιστή της ή και χωρίς),
- iii. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης (σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Κ3-2923/29.3.2007 Εγκύκλιο του Υπ. Ανάπτυξης, θα πρέπει η ασφαλιστική σύμβαση να προβλέπει Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης από 15/1/2005. Ωστόσο επισημαίνεται ότι η εν λόγω ημερομηνία αναδρομικής κάλυψης μπορεί να παρέχεται μόνον σε διαμεσολαβητή που έχει κάνει έναρξη δραστηριότητας την ημερομηνία αυτή ή σε ημερομηνία προγενέστερη αυτής (ήτοι πριν την 15η/1/2005). Είναι προφανές ότι σε περίπτωση έναρξης δραστηριότητας σε μεταγενέστερη ημερομηνία, αναδρομική κάλυψη θα παρέχεται από την ημερομηνία αυτή (ήτοι της έναρξης),
- iv. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1569/1985, του Π.Δ. 190/2006 και τη λοιπή ισχύουσα Νομοθεσία.

Εξαιρέσεις

Οι συνήθεις εξαιρέσεις των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή είναι οι ακόλουθες:

1. Πόλεμος – Κοινωνικές & Πολιτικές Ταραχές – Τρομοκρατικές Ενέργειες

Ζημιές κατά τη διάρκεια ή προερχόμενες αμέσως ή εμμέσως εκ πολέμου, εισβολής, εχθροπραξιών (είτε έχει κηρυχθεί πόλεμος είτε όχι), εμφυλίου πολέμου, στάσης, κινήματος, επαναστάσεως, ανταρσίας, απεργιών, ανταπεργιών, πολιτικών ταραχών, οχλαγωγιών, διαδηλώσεων, δολιοφθορών, τρομοκρατικών ενεργειών, καθώς και σε ατυχήματα προερχόμενα από Διαταγή οποιασδήποτε DE JURE ή DE FACTO Κυβέρνησης ή οποιασδήποτε Δημόσιας Αρχής και άλλων συναφών με τα παραπάνω γεγονότων, ως και των ενεργειών που αποσκοπούν στην πρόληψη, περιστολή ή καταστολή των προαναφερόμενων γεγονότων ή καταστάσεων.

2. Αναμενόμενα Γεγονότα – Δόλος

Ζημιογόνα Γεγονότα που είναι αναμενόμενα ή προκλήθηκαν με πρόθεση (δόλο) του Ασφαλισμένου / Λήπτη της Ασφάλισης.

(Σημειώνεται ότι πολλές ασφαλιστικές συμβάσεις εξαιρούν από την κάλυψη ζημιογόνα γεγονότα που προκλήθηκαν και από βαριά αμέλεια του Ασφαλισμένου).

3. Ιονίζουσες ή άλλες ακτινοβολίες – Πυρηνικά – Ραδιενέργεια – Ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία

Νόμιμη ευθύνη πάσης φύσεως προκαλούμενη αμέσως ή εμμέσως, είτε αποκλειστικώς είτε με συνδρομή και άλλων αιτιών, προερχόμενη από ακτινοβολίες ιόντων ή από μόλυνση λόγω ραδιενέργειας από οποιοδήποτε πυρηνικό καύσιμο ή από οποιοδήποτε πυρηνικό απόρριμμα ή κατάλοιπο της καύσεως πυρηνικών καυσίμων, ή από ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία.

4. Ευθύνη Εργοδότη – Εν γένει Νομοθεσία περί Αποζημίωσης Εργαζομένων

Νόμιμη ευθύνη για την οποία ο Ασφαλισμένος θα υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση σε οποιονδήποτε ο οποίος έχει άμεση ή έμμεση σχέση εξαρτημένης εργασίας, περιλαμβανομένης και της σχέσεως εκ δανεισμού εργασίας, με τον Ασφαλισμένο / Λήπτη της Ασφάλισης.

(Σημειώνεται ότι η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο).

5. Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)

Αποζημίωση απαιτήσεων ενός Ασφαλισμένου στο παρόν Ασφαλιστήριο, εναντίον άλλου Ασφαλισμένου στο αυτό Ασφαλιστήριο (cross liability).

(Σημειώνεται ότι υπό προϋποθέσεις μπορεί να αναιρεθεί η συγκεκριμένη εξαίρεση).

6. Πρόστιμα – Χρηματικές Ποινές – Ανειλημμένες Υποχρεώσεις

Εκ του νόμου αστική ευθύνη για πρόστιμα, χρηματικές ποινές ή ήδη ανειλημμένες υποχρεώσεις αποζημίωσης.

7. Συμβατικές Προβλέψεις

Απαιτήσεις ή υποχρεώσεις προκύπτουσες από συμβατικές προβλέψεις και οι οποίες δεν θα είχαν γεννηθεί, εάν δεν υπήρχαν οι εν λόγω συμβατικές προβλέψεις.

8. Υπηρεσίες/Δραστηριότητες πέραν του πεδίου των επαγγελματικών δραστηριοτήτων

Αξιώσεις που οφείλονται σε αμέλεια, λάθος ή παράλειψη για υπηρεσίες και δραστηριότητες πέραν του πεδίου επαγγελματικών δραστηριοτήτων της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και μόνο, όπως αυτή ορίζεται από το νόμο.

9. Χρηματοοικονομικές συναλλαγές / εμπορικά θέματα

Αξιώσεις που οφείλονται σε συμφωνία, ενημέρωση ή σύσταση – είτε δωρεάν είτε όχι – για χρηματοοικονομική συναλλαγή ή οποιαδήποτε άλλα εμπορικά θέματα.

10. Ευθύνη Μελών Διοικητικού Συμβουλίου - Λάθη και Παραλείψεις

Απαιτήσεις που σχετίζονται με τις καλύψεις ευθύνης μελών διοικητικού συμβουλίου, διευθυντών και στελεχών (Directors and Officers Liability).

(Σημειώνεται ότι η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο).

11. Μέτρα προς Αποφυγή ή Μείωση της Ζημίας

Έξοδα για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προς αποφυγή ή μείωση της Ζημίας.

12. Αντασφαλιστικές δραστηριότητες

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με αντασφαλιστικές δραστηριότητες.

(Σημειώνεται ότι οι αντασφαλιστικές δραστηριότητες του Διαμεσολαβητή δύναται να καλυφθούν με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση).

13. Τήρηση βιβλίων, λογιστικές ή χρηματοοικονομικές μεταφορές, κατάχρηση χρημάτων.

Οποιαδήποτε ευθύνη λόγω σφάλματος ή αθέτηση υποχρεώσεων που αφορούν στην τήρηση βιβλίων, λογιστικές ή χρηματοοικονομικές μεταφορές ή που προκύπτουν από κατάχρηση χρημάτων από υπαλλήλους του Ασφαλισμένου.

14. Λίβελο ή δυσφήμιση

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με λίβελο ή δυσφήμιση.

(Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη ευθύνη δύναται να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση).

15. Αφερεγγυότητα ή πτώχευση

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με αφερεγγυότητα ή πτώχευση του Ασφαλισμένου ή Ασφαλιστικής Εταιρίας.

16. Απώλεια εγγράφων

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια εγγράφων (οιασδήποτε φύσης) είτε γραπτών, εκτυπωμένων ή αναπαραχθέντων με οιαδήποτε μέθοδο ή οιαδήποτε βασιζόμενη σε υπολογιστή ή ηλεκτρονικά αποθηκευμένη πληροφορία ή υλικό περιουσιακό στοιχείο, που έχει απολεσθεί, παραπεταχθεί ή καταστραφεί, ενώ το είχαν εμπιστευθεί σ' αυτόν ή στην φροντίδα, θεματοφυλακή ή έλεγχο του Ασφαλισμένου.

(Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη ευθύνη δύναται να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση).

17. Κακόβουλες, παράνομες πράξεις

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με ανέντιμες, κακόβουλες, εγκληματικές ή παράνομες πράξεις του Ασφαλισμένου ή των υπαλλήλων αυτού.

18. Ηλεκτρονικά Δεδομένα

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια ή ζημία ηλεκτρονικών δεδομένων ή λογισμικού ή προγραμμάτων Η/Υ οφειλόμενη σε μετάδοση ιών ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία και έχει ως συνέπεια τη διαγραφή, καταστροφή, αλλοίωση της αρχικής δομής, εξάλειψη δεδομένων από τη μνήμη Η/Υ με αποτέλεσμα τη μείωση της λειτουργικότητας του Η/Υ. Εξαιρείται και κάθε απώλεια ή ζημία λόγω διακοπής επιχειρησιακών εργασιών που οφείλονται άμεσα ή έμμεσα στις ανωτέρω αιτίες.

19. Δωσιδικία ή Ζημιόγona Γεγονότα (Συμβάντα) εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.).

Αξιώσεις αστικής ευθύνης οι οποίες εγείρονται σε δικαστήρια εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΟΧ ή που αφορούν Ζημιόγona Γεγονότα που έλαβαν χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΟΧ.

(Σημειώνεται ότι με Ειδικό Όρο που τροποποιεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση δύναται να επεκταθούν τα γεωγραφικά όρια της κάλυψης).

Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που

προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Κάλυψη ζημίας που προκλήθηκε στον πελάτη / ασφαλισμένο λόγω επέλευσης συγκεκριμένου κινδύνου που δεν είχε συμπεριληφθεί στους καλυπτόμενους με την ασφαλιστική σύμβαση κινδύνους από αμέλεια του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, παρ' ότι αποδεδειγμένα ο πελάτης / ασφαλισμένος είχε ζητήσει την κάλυψη αυτή.

Για παράδειγμα, πελάτης / ασφαλισμένος έχει αποδεδειγμένα ζητήσει από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή την κάλυψη του καταστήματός του και για τον κίνδυνο της κλοπής διαρρήξεως. Ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής αμέλησε ωστόσο να συντάξει προσηκόντως τη σχετική αίτηση ασφάλισης και δεν ζήτησε την εν λόγω ασφαλιστική κάλυψη, με αποτέλεσμα η κάλυψη αυτή να μην συμπεριληφθεί στους καλυπτόμενους με την ασφαλιστική σύμβαση κινδύνους. Εάν κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου λάβει χώρα κλοπή διαρρήξεως στο κατάστημα του πελάτη, ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής θα ευθύνεται σε αποζημίωση του πελάτη του για τη ζημία που του προκάλεσε από την αμελή συμπεριφορά του, ενώ ο ίδιος θα καλυφθεί από την παρούσα ασφαλιστική σύμβαση, εφόσον ασφαλώς πληρούνται όλοι οι όροι ενεργοποίησης αυτής.

2. Κάλυψη ζημίας που προκλήθηκε στον πελάτη / ασφαλισμένο λόγω υπασφάλισης (π.χ. αποτίμηση περιεχομένου κατοικίας σε ασφάλιση πυρός μικρότερη από την πραγματική αξία αυτού) σε περίπτωση που αποδεικνύεται ότι ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής δεν ενημέρωσε τον πελάτη του για τις συνέπειες της υπασφάλισης, όπως αυτές προκύπτουν από την ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία και την ασφαλιστική σύμβαση.

Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Λογιστή

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Λογιστών, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία, αναλόγως και των επιλογών των συμβαλλομένων ως προς τα αναφερόμενα κατωτέρω σημεία ii και iii, είθισται να τηρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη, λάθος ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας Απαιτήσεων / Δήλωσης Απαιτήσεων, εφόσον έχει συμφωνηθεί εκτεταμένη περίοδος αναγγελίας απαιτήσεων και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ασφαλιστική σύμβαση,

- iii. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που αναφέρεται στον Πίνακα Ασφάλισης και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,
- iv. η Αξίωση του Τρίτου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Λογιστή.

Σημείωση:

Εις ό,τι αφορά το **νομοθετικό πλαίσιο** που ισχύει για την ευθύνη του Λογιστή Φοροτεχνικού, επισημαίνεται ότι πέραν των γενικής φύσεως ρυθμίσεων του Αστικού Κώδικα και του Π.Δ. 340/1998 περί του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού και της άδειας ασκήσεως αυτού, διατάξεις σχετικές με την ευθύνη και τις υποχρεώσεις του Λογιστή Φοροτεχνικού προβλέπει και ο **Κώδικας Δεοντολογίας Λογιστών Φοροτεχνικών (ΦΕΚ Β' 3314/24.12.2013)**.

Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή εξαιτίας μη δήλωσης νέας ταμειακής μηχανής με ευθύνη του.
2. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω λάθους κατά την καταβολή εισφορών για υπαλλήλους του.
3. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω εκπρόθεσμης υποβολής Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) με ευθύνη του.
4. Πρόστιμο σε κοινοπραξία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω εκπρόθεσμης δήλωσης εισοδήματος με ευθύνη του.
5. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω εκπρόθεσμης δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με ευθύνη του.
6. Πρόστιμο σε φυσικό πρόσωπο - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή για εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης ΦΠΑ με ευθύνη του.

Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Λογιστή

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και

αφορούν στην ασφάλιση επαγγελματικών ευθυνών, από την ασφαλιστική κάλυψη Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Λογιστή εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα:

1. Υπηρεσίες / Δραστηριότητες πέραν του πεδίου των επαγγελματικών δραστηριοτήτων

Αξιώσεις που οφείλονται σε αμέλεια, λάθος ή παράλειψη για υπηρεσίες και δραστηριότητες πέραν του πεδίου επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Λογιστή και μόνο.

2. Επενδυτικές Υπηρεσίες και Συμβουλές

Απαιτήσεις που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται, οφείλονται ή αποδίδονται σε υποτίμηση ή αύξηση της αξίας ή απόδοσης χρηματοπιστωτικών μέσων (συμπεριλαμβανομένων εμπορευμάτων και νομισμάτων) ή το αποτέλεσμα κάθε επικαλούμενης, εγγύησης, υπόσχεσης ή συμβουλής που παρέχεται από ή για λογαριασμό του Ασφαλισμένου σχετικά με την απόδοση τέτοιων μέσων.

3. Ελεγκτικές Υπηρεσίες

Απαιτήσεις που πηγάζουν ή σχετίζονται με ή οφείλονται σε ή συνδέονται με οποιοδήποτε τρόπο με Υπηρεσίες Ελεγκτή ή Ορκωτού Ελεγκτή.

Σημείωση:

Επισημαίνεται ότι για την κάλυψη της ευθύνης των Ορκωτών Ελεγκτών, η οποία είναι εκ του νόμου υποχρεωτική (άρθρο 29 Ν.3693/2008, όπως ισχύει), η ασφαλιστική αγορά προσφέρει ειδικά για το σκοπό αυτό ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Εργοδοτική Αστική Ευθύνη (ή Αστική Ευθύνη Εργοδότη)

Η Εργοδοτική Αστική Ευθύνη είναι ασφαλιστική κάλυψη που παρέχεται στον Ασφαλισμένο, υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη, κατά κανόνα ως Ειδικός Όρος - Επέκταση της βασικής Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης που έχει συνάψει με τον Ασφαλιστή του, και μάλιστα παρέχεται κατά παρέκκλιση σχετικής Εξαίρεσης που συνήθως προβλέπεται στους Γενικούς Όρους της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης.

Ο Ειδικός Όρος Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης παρέχεται συνήθως με τους κατωτέρω αναφερόμενους όρους / προϋποθέσεις και ειδικές εξαιρέσεις.

Συγκεκριμένα:

1. Αντικείμενο Ασφάλισης / Έκταση Κάλυψης

Όπως αναφέρθηκε, ο Ειδικός Όρος Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης παρέχεται συνήθως κατά μερική παρέκκλιση Εξαίρεσης των Γενικών Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης και τηρουμένων των λοιπών όρων / προϋποθέσεων / εξαιρέσεων αυτής, έτσι ώστε η κάλυψη που παρέχεται με την Ασφαλιστική Σύμβαση να επεκτείνεται και να περιλαμβάνει την Αστική Ευθύνη του Ασφαλισμένου, υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη, και, κατά κανόνα, μόνο για τις υποχρεώσεις αυτού που προβλέπονται από τα άρθρα 657, 658 και 932 του

ισχύοντος Αστικού Κώδικα, έναντι του έμμισθου εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού του, το οποίο απασχολείται στο έργο ή στην επιχείρηση που περιγράφεται στο Ασφαλιστήριο και ασφαλίζεται σε φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης (όπως στο Ι.Κ.Α. ή σε άλλο φορέα), σε περίπτωση σωματικών βλαβών / θανάτου που θα προκληθούν αποκλειστικά και μόνο από ατύχημα κατά την εκτέλεση της εργασίας ή με αφορμή αυτήν και όχι από κάποια άλλη αιτία και που θα οφείλεται σε αμέλεια του Ασφαλισμένου ή των παρ' αυτού προστηθέντων προσώπων.

Επισημάνσεις:

1) Σημειώνεται ότι η εν λόγω κάλυψη μπορεί να διευρυνθεί έτσι ώστε στην έννοια του εργαζόμενου να συμπεριληφθεί και κάθε πρόσωπο που συνδέεται με τον Ασφαλισμένο είτε με σύμβαση μίσθωσης έργου είτε με σύμβαση παροχής υπηρεσιών, με τον όρο ότι στις περιπτώσεις αυτές θα συντρέχουν παράλληλα οι εκ του νόμου προϋποθέσεις που θα επιτρέπουν τη θεμελίωση ευθύνης του Ασφαλισμένου ως Εργοδότη έναντι των προσώπων αυτών.

2) Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος εργαζόμενου που υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση αποζημίωσης για περιουσιακής φύσεως ζημία του εργαζομένου (όπως είναι π.χ. η απορρέουσα από τα άρθρα 657 και 658 Αστικού Κώδικα αποζημίωση). Αντίθετα, ο εργαζόμενος ή οι συγγενείς του διατηρούν σε κάθε περίπτωση την αξίωσή τους κατά του εργοδότη για εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης που υπέστησαν, σύμφωνα με το άρθρο 932 Αστικού Κώδικα (Αποφάσεις 182/2015 ΑΠ, 19/2014 ΑΠ, 1983/2013 ΑΠ, 18/2008 Ολομ. ΑΠ).

Ειδικότερα, με τον Ειδικό Όρο Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης καλύπτονται κατά κανόνα :

1.1. η σύμφωνα με τα παραπάνω υποχρέωση του Ασφαλισμένου για καταβολή στον παθόντα της διαφοράς μεταξύ του ημερομίσθιου που παρέχεται από φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης και εκείνου που πραγματικά καταβάλλεται από τον Ασφαλισμένο σύμφωνα με τις θεωρημένες μισθολογικές καταστάσεις του, για όσες ημέρες θα απέχει ο παθών από την εργασία του και για ανώτατο χρονικό διάστημα τις ..... ημέρες εάν το ατύχημα έλαβε χώρα ένα χρόνο μετά την έναρξη της σύμβασης εργασίας μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου και μέχρι τις ..... ημέρες σε κάθε άλλη περίπτωση, όπως ειδικότερα ορίζεται στα άρθρα 657 και 658 του Α.Κ.. Η εν λόγω κάλυψη τελεί, κατά κανόνα, υπό τον όρο της χρονικής αφαιρετέας απαλλαγής των ..... πρώτων εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος,

και

1.2. η σύμφωνα με τα παραπάνω, σε περίπτωση ατυχήματος, υποχρέωση του Ασφαλισμένου για καταβολή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 932 του Α.Κ..

Επισημάνσεις:

1) Παρ' όλων ότι, όπως προαναφέρεται, στην περίπτωση ασφαλισμένου του Ι.Κ.Α., ο εργοδότης απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης όπως αυτή προκύπτει από τα άρθρα 657 ΑΚ και 658 ΑΚ, η καταβολή στην πράξη της διαφοράς ημερομισθίου δικαιολογεί την ανάγκη ασφαλιστικής κάλυψης της εργοδοτικής αυτής παροχής.

2) Σύμφωνα με το άρθρο 657 ΑΚ ο εργαζόμενος διατηρεί την αξίωσή του για μισθό, εάν, ύστερα από δεκαήμερη τουλάχιστον παροχή εργασίας, εμποδίζεται να εργαστεί από σπουδαίο λόγο που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του.

3) Σύμφωνα με το άρθρο 658 ΑΚ, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο διατηρείται η εκ του νόμου αξίωση του εργαζόμενου για το μισθό του σε περίπτωση εμποδίου, δεν μπορεί να υπερβεί τον ένα μήνα, αν το εμπόδιο εμφανίστηκε ένα τουλάχιστον έτος μετά την έναρξη της σύμβασης, και το μισό μήνα σε κάθε άλλη περίπτωση.

2. Προϋποθέσεις Κάλυψης / Ειδικές Συμφωνίες

Η κάλυψη αυτή ισχύει, κατά κανόνα, με τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις, όρους και συμφωνίες :

2.1. Το εργατοτεχνικό και υπόλοιπο προσωπικό να συνδέεται με τον Ασφαλισμένο με νόμιμη σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας και να είναι ασφαλισμένο στο Ι.Κ.Α. ή σε άλλον δημόσιο φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης. Η απασχόληση δε του προσωπικού αυτού στο έργο ή στην επιχείρηση που περιγράφεται στο Ασφαλιστήριο να αποδεικνύεται από τις επίσημες μισθοδοτικές καταστάσεις του Ασφαλισμένου.

2.2. Η κάλυψη ισχύει για τις ειδικότητες των εργαζομένων και την εκτέλεση εργασιών εντός των γεωγραφικών ορίων, όπως αυτά ορίζονται στο Ασφαλιστήριο και υπό την προϋπόθεση ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών αυτών τηρούνται πλήρως και ανελλιπώς όλα τα μέτρα ασφαλείας που προβλέπονται και επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία και συνηθίζονται σε αυτού του είδους τις εργασίες. Ο Ασφαλισμένος οφείλει, επίσης, να τηρεί όλες τις από το νόμο προβλεπόμενες υποχρεώσεις σε περίπτωση ατυχήματος, ιδίως τις υποχρεώσεις περί αναγγελίας στις αρμόδιες αρχές.

2.3. Υποχρέωση του Ασφαλιστή για καταβολή αποζημίωσης θα υφίσταται μόνον εφόσον αποδοθεί ευθύνη στον Ασφαλισμένο με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, η οποία θα τον υποχρεώνει σε καταβολή αποζημίωσης στον παθόντα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εν λόγω κάλυψη. Ο Ασφαλιστής εντούτοις, διατηρεί το δικαίωμα να προβαίνει, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, σε καταβολή αποζημίωσης και εξόφληση απαίτησης με εξώδικο συμβιβασμό πριν από οποιαδήποτε δικαστική ενέργεια ή απόφαση.

3. Ειδικές Εξαιρέσεις

Για την κάλυψη της Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης ισχύουν, κατά κανόνα, πέραν των εξαιρέσεων που προβλέπονται στους Γενικούς Όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης, και οι ακόλουθες Ειδικές Εξαιρέσεις, βάσει των οποίων δεν καλύπτονται απαιτήσεις τρίτων έναντι του Ασφαλισμένου που συνίστανται σε ή οφείλονται άμεσα ή έμμεσα σε ή προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από:

- 3.1. επαγγελματικές ή άλλου είδους ασθένειες και ατυχήματα που οφείλονται σε ασθένειες,
- 3.2. ατυχήματα που οφείλονται σε πλημμελή ή μη τήρηση των μέτρων ασφαλείας από τον ίδιο τον παθόντα ή σε πρόθεση ή δόλο του ίδιου του παθόντα,
- 3.3. ατυχήματα που προκαλούνται ως συνέπεια ή κατά τη διάρκεια μέθης ή χρήσης ναρκωτικών ουσιών από τον ίδιο τον παθόντα.

Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης

Με την ασφάλιση της Ευθύνης Στελεχών Διοίκησης, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για κάθε Οικονομική Αξίωση, πάντα μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, που θα εγείρουν Τρίτοι (ενδεικτικά εργαζόμενοι, προμηθευτές, ανταγωνιστές, μέτοχοι, ρυθμιστικές αρχές), οι οποίοι θα ισχυριστούν ότι με πράξεις ή παραλήψεις των καλυπτόμενων από την παρούσα ασφάλιση προσώπων προκλήθηκε σε αυτούς οικονομική ζημιά, για την οποία δικαιούνται και διεκδικούν εκ του νόμου χρηματική αποζημίωση. Για την ενεργοποίηση της Ασφαλιστικής αυτής Σύμβασης και την καταβολή της σχετικής αποζημίωσης, συμφωνείται συνήθως η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων :

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά δραστηριότητα του Λήπτη της Ασφάλισης εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και να εγείρεται ενώπιον δικαστηρίων και πάλι εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,
- iii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι την ημερομηνία λήξης της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και αφορούν τη συμφωνία αυτή),
- iv. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά δραστηριότητα του Ασφαλισμένου στα πλαίσια των καθηκόντων που του έχει αναθέσει ο Λήπτης της Ασφάλισης, και όχι ενασχόληση με τρίτες εταιρίες που μπορεί να έχει ή να συμμετέχει ο Ασφαλισμένος, χωρίς αυτό να του έχει ζητηθεί από το Λήπτη της Ασφάλισης.

Επισημάνσεις :

1. Διευκρινίζεται ότι Λήπτης της Ασφάλισης στην εν λόγω Ασφαλιστική Σύμβαση είναι η εταιρία (νομικό πρόσωπο), ενώ Ασφαλισμένοι είναι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου,

οι Διευθυντές και τα λοιπά Στελέχη της επιχείρησης. Επιπλέον είναι εφικτό, εφόσον τούτο συμφωνηθεί, να ορίζονται ως Ασφαλισμένοι όλοι οι υπάλληλοι της επιχείρησης.

2. Ο Λήπτης της Ασφάλισης/ εταιρία (νομικό πρόσωπό) δύναται να είναι και αυτός Ασφαλισμένος για συγκεκριμένες καλύψεις.
3. Στην πράξη παρατηρείται επίσης το φαινόμενο να υπάρχει απαίτηση ενός Ασφαλισμένου κατά του άλλου ή της εταιρίας κατά του Ασφαλισμένου. Στην περίπτωση αυτή, η εν λόγω ασφάλιση θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί για να καλύψει ταυτόχρονα τις απαιτήσεις και των δυο αντίδικων μερών / Ασφαλισμένων, εφόσον τούτο έχει συμφωνηθεί και προβλέπεται στους όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης.
4. Παρέχεται τέλος δυνατότητα ασφαλιστικής κάλυψης στελεχών και μετά την αποχώρησή τους από την ασφαλισμένη εταιρία, υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση.

Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης:

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικών» του Ερμηνευτικού Λεξικού και δεν αντίκεινται στην παρούσα ασφαλιστική κάλυψη, συνήθεις εξαιρέσεις που μπορεί επιπλέον να προβλεφθούν στην ασφάλιση Ευθύνης Στελεχών Διοίκησης ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας της εταιρίας είναι και οι ακόλουθες :

1. Εξαιρέση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε Μόλυνση /Ρύπανση /Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος /Περιβαλλοντική Ευθύνη.
2. Εξαιρέση κάλυψης ζημίας που οφείλεται στην Εισαγωγή σε Χρηματιστηριακή Αγορά.
3. Εξαιρέση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για τις εισηγμένες επιχειρήσεις.

Βασικές Επεκτάσεις κάλυψης για την Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης:

1. Κάλυψη για απαιτήσεις σχετικές με κινητές αξίες, (μετοχές, ομολογίες κ.λπ.)
2. Κάλυψη για απαιτήσεις εργαζομένων για ζητήματα εργασιακής πρακτικής (άδικη απόλυση, διακρίσεις κ.λπ.).
3. Κάλυψη εξόδων έρευνας, ήτοι εξόδων που λαμβάνουν χώρα πριν εγερθεί μια απαίτηση.
4. Κάλυψη εξόδων που έχουν ως σκοπό την προστασία της ελευθερίας & περιουσίας του ασφαλισμένου προσώπου, όπως είναι η κάλυψη εξόδων που αφορούν τη διαδικασία αποφυλάκισής του με εγγύηση, ή τη μη έκδοση του σε άλλη χώρα ή την αποφυγή δέσμευσης της περιουσίας του.
5. Κάλυψη για νέες εταιρίες θυγατρικές / εξαγορές του Λήπτη της Ασφάλισης.

Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών:

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που

προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Απαίτηση αποζημίωσης μετόχων για σύναψη δανείου με δυσμενείς όρους.
2. Απαίτηση αποζημίωσης μετόχων για εξαγορά που προξένησε ζημιά στην εταιρία.
3. Απαίτηση αποζημίωσης αντιπρόσωπου για διακοπή συνεργασίας.
4. Απαίτηση αποζημίωσης προμηθευτή για διακοπή συνεργασίας.
5. Απαίτηση αποζημίωσης ανταγωνιστή για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά.
6. Κάλυψη νομικών εξόδων για την αντιμετώπιση έρευνας εισαγγελικών αρχών για παράνομες πρακτικές (δεν καλύπτονται όμως τυχόν πρόστιμα και ποινές που θα επιβληθούν).
7. Απαίτηση αποζημίωσης εργαζομένου για σεξουαλική παρενόχληση.
8. Απαίτηση αποζημίωσης εργαζομένου για άδικη απόλυση.
9. Απαίτηση αποζημίωσης πελατών για παραπλάνηση.
10. Απαίτηση αποζημίωσης ανταγωνιστή για συκοφαντική δυσφήμιση.
11. Απαίτηση αποζημίωσης μετόχου κατά της Διοίκησης για πλημμελή εκτέλεση καθηκόντων.

Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν

Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν είναι εκείνο το τυχαίο, μη αναμενόμενο, αιφνίδιο (συμπεριλαμβανομένης όμως της συνεχούς ή επαναλαμβανόμενης έκθεσης στις ίδιες επιβλαβείς συνθήκες) και αντίθετο της θέλησης του Ασφαλισμένου πραγματικό περιστατικό, που λαμβάνει χώρα κατά την διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου, έχει ως αποτέλεσμα τη Ζημιά Τρίτου και οδηγεί στην επέλευση του Ασφαλιστικού Κινδύνου βάσει των Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

Κάλυψη Δαπανών Ανάκλησης Ελαττωματικών Προϊόντων (από τυχαία αιτία)

Η ασφάλιση ανάκλησης προϊόντων είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένη και αποτελεί συνήθη εξαίρεση στα ασφαλιστήρια συμβόλαια Αστικής Ευθύνης Προϊόντων.

Σημειώνεται ότι το ελάττωμα του προϊόντος που πρέπει να ανακληθεί μπορεί να έχει προέλθει α) από τυχαία αιτία, χωρίς πρόθεση και, β) από κακόβουλη ενέργεια οιοδήποτε προσώπου.

Η κακόβουλη μόλυνση ή αλλοίωση του προϊόντος από οιοδήποτε πρόσωπο με σκοπό να καταστεί το προϊόν ακατάλληλο ή επικίνδυνο προς χρήση αποτελεί αντικείμενο διαφορετικής ασφάλισης. Στο παρόν σημείωμα θα αναφερθούμε στην Ασφάλιση των δαπανών ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων από τυχαία αιτία.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δύνανται, κατόπιν διεξοδικής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου και ειδικής συμφωνίας με τον ασφαλισμένο τους, να αναιρούν τη σχετική εξαίρεση που

συνήθως προβλέπεται στα ασφαλιστήρια συμβόλαια και να επεκτείνουν την κάλυψη της Αστικής Ευθύνης Προϊόντων καλύπτοντας τις δαπάνες ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων από τυχαία αιτία. Μεταφέροντας το οικονομικό ρίσκο στον ασφαλιστικό οργανισμό και αφήνοντας την επιχείρηση να επικεντρωθεί στην κύρια παραγωγική και επιχειρηματική δράση της, η ασφάλιση των δαπανών της ανάκλησης προϊόντων αποτελεί ουσιαστική στήριξη για κάθε επιχείρηση.

Η ανάκληση των ελαττωματικών προϊόντων μπορεί να γίνεται είτε μετά από την έκδοση επίσημης εντολής ανάκλησης από δημόσια αρχή είτε μετά από απόφαση του ίδιου του ασφαλισμένου.

Η κάλυψη στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται πάντα υπό τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται μεταξύ του ασφαλιστή και του ασφαλισμένου (όπως είναι π.χ. η ύπαρξη ειδικής απαλλαγής, επασφαλιστρού κ.λ.π.).

Αναφορικά με την κάλυψη των δαπανών ανάκλησης, είθισται να συμπεριλαμβάνονται στα όρια ευθύνης του ασφαλιστηρίου Αστικής Ευθύνης Προϊόντων και να καλύπτονται μέχρι ενός υποορίου ευθύνης.

Η επέκταση κάλυψης των δαπανών της ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων αφορά τις δαπάνες είτε του ασφαλισμένου είτε τρίτου. Οι συνήθεις δαπάνες που καλύπτονται ασφαλιστικά είναι οι δαπάνες που αφορούν στην επιθεώρηση, εξέταση, συλλογή, απομάκρυνση, απόρριψη, καταστροφή των ανακληθέντων προϊόντων, στην επιστροφή των ελαττωματικών προϊόντων στις εγκαταστάσεις του Ασφαλισμένου ή στις εγκαταστάσεις του κατασκευαστή, τα οποία είτε παράγει/παρασκευάζει είτε εμπορεύεται / διανέμει ο Ασφαλισμένος και των οποίων (προϊόντων) η χρήση ή κατανάλωση οδήγησε ή ενδέχεται να οδηγήσει σε Σωματική Βλάβη ή/και Υλική Ζημία Τρίτων. Στις ανωτέρω δαπάνες συμπεριλαμβάνεται και το κόστος αλληλογραφίας, ενημέρωσης και διαφήμισης, το κόστος μεταφοράς και το κόστος προσωρινής αποθήκευσης.

Επίσης, δύναται να καλύπτεται, όπου αυτό κρίνεται οικονομικότερο, το κόστος επιδιόρθωσης ή αντικατάστασης των υπό ανάκληση ελαττωματικών προϊόντων.

Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης μοντέλου σκάλας, λόγω κατασκευαστικού λάθους. Η σκάλα δεν ήταν σταθερή (αδύναμη στήριξη) με αποτέλεσμα να καταρρέει προκαλώντας συνεχώς ατυχήματα.
2. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης προϊόντων ζαχαρίνης, λόγω ύπαρξης μικρών μεταλλικών κομματιών.

3. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης σκόνης για ρόφημα σοκολάτας, λόγω ύπαρξης μικρών πλαστικών κομματιών.
4. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης μπουκαλιού αναψυκτικού, καθώς λόγω πίεσης πεταγόταν το καπάκι με αποτέλεσμα να προξενεί τραυματισμούς.

Λήπτης Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος)

Λήπτης Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος) νοείται το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό), το οποίο συνάπτει την Ασφαλιστική Σύμβαση με τον Ασφαλιστή. Ο Λήπτης Ασφάλισης μπορεί να είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον Ασφαλισμένο, αρκεί να υπάρχει μεταξύ τους συγγενική, επαγγελματική ή άλλη σχέση που να δικαιολογεί το ασφαλιστικό ενδιαφέρον του Λήπτη της Ασφάλισης.

Σημείωση:

Το Λήπτη της Ασφάλισης βαρύνουν οι υποχρεώσεις που προβλέπει ο ν. 2496/1997, όπως η υποχρέωση πληρωμής του ασφαλιστρού, η υποχρέωση λήψης των κατάλληλων μέτρων προς αποφυγή ή μείωση της ζημίας, η υποχρέωση μη μεταβολής ή επιτάσεως του κινδύνου και άμεσης γνωστοποίησης στον Ασφαλιστή κάθε στοιχείου ή περιστατικού, το οποίο μπορεί να επιφέρει επίταση του κινδύνου, σε βαθμό που, αν ο Ασφαλιστής το γνώριζε, δεν θα είχε συνάψει την Ασφαλιστική Σύμβαση ή δεν θα την είχε συνάψει με τους ίδιους όρους.

Το Λήπτη της Ασφάλισης βαρύνουν επίσης και όλες οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την Ασφαλιστική Σύμβαση, εκτός από εκείνες που από την φύση τους πρέπει να εκπληρωθούν από τον Ασφαλισμένο.

Τα δικαιώματα από την Ασφαλιστική Σύμβαση, όπως το δικαίωμα καταγγελίας, υπαναχωρήσεως κλπ. ανήκουν στο Λήπτη της Ασφάλισης, με εξαίρεση την απαίτηση παροχής του Ασφαλιστή, η οποία ανήκει στον Ασφαλισμένο.

Ο Ασφαλισμένος έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Λήπτη της Ασφάλισης, εφόσον έχει τη δυνατότητα να τις εκπληρώσει, καθώς και τις εκ του νόμου και της Ασφαλιστικής Σύμβασης υποχρεώσεις που εκ της φύσεώς τους μπορούν να εκπληρωθούν μόνον από τον ίδιο.

Σε περίπτωση αμφιβολίας η Ασφαλιστική Σύμβαση θεωρείται ότι καταρτίστηκε για λογαριασμό του Λήπτη της Ασφάλισης.

Νομικά Έξοδα

Το σύνολο των νομικών εξόδων (ενδεικτικά αναφέρονται αμοιβές δικηγόρων, δικαστικά έξοδα) που πληρώθηκαν με την έγγραφη συναίνεση του Ασφαλιστή για τη νομική εκπροσώπηση του Ασφαλισμένου σε οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον Δικαστηρίου ή ανακριτικής αρχής, λόγω της επελεύσεως του Ασφαλιστικού Κινδύνου.

Όριο Ευθύνης

Το χρηματικό ποσό, μέχρι του οποίου (ως ανώτατο όριο) συμφωνείται με το Ασφαλιστήριο να ευθύνεται ο Ασφαλιστής ανά Ζημιογόνο Γεγονός ή ανά Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων.

Ανώτατο Όριο Ευθύνης είναι το χρηματικό ποσό, μέχρι του οποίου (ως ανώτατο όριο) συμφωνείται με το Ασφαλιστήριο, να ευθύνεται ο Ασφαλιστής, συνολικά για όλη την Περίοδο Ασφάλισης.

Σειρά Αξιώσεων

Σειρά Αξιώσεων είναι η έγερση περισσότερων αξιώσεων από έναν Τρίτο ή από περισσότερους Τρίτους εφ' όσον αφορούν ένα Ζημιογόνο Γεγονός ή Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων.

Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων

Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων είναι τα Ζημιογόνα Γεγονότα ή Συμβάντα που αποτελούν συνέπεια μιας κοινής πρωτογενούς αιτίας ή έχουν κοινή προέλευση.

Τρίτος

Κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, το οποίο πιθανώς να δικαιούται αποζημίωση από τον Ασφαλισμένο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ασφαλιστική Σύμβαση.

Excess Cover

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις εκδίδεται ένα Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο για να προσφέρει επιπλέον ασφαλιστικά όρια πέραν των ασφαλιστικών ορίων που προσφέρονται από ένα άλλο Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο για τις ίδιες καλύψεις.

Το Excess Ασφαλιστήριο συνήθως :

α) ενεργοποιείται μόνο αφού έχουν εξαντληθεί τα ασφαλιστικά όρια του πρώτου (Primary) Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου, και

β) καλύπτει μόνο τις ασφαλιστικές περιπτώσεις που αποζημιώνονται από το πρώτο (Primary) Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο. Για παράδειγμα, εάν η Ατυχηματική Μόλυνση εξαιρείται από τους όρους του πρώτου (Primary) Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου, τότε η Ατυχηματική Μόλυνση δεν καλύπτεται ούτε από το Excess Ασφαλιστήριο.

Drop Down Clause

Σε περίπτωση εξάντλησης λόγω ζημιών των ετησίων Ασφαλιστικών Ορίων του πρώτου Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου (Primary), υπάρχει η δυνατότητα το Excess Ασφαλιστήριο να καλύψει τις ζημίες από το πρώτο EURO - “from ground up” – σαν να ήταν αυτό το πρώτο Ασφαλιστήριο (Primary Policy).

Loss Ratio (on written premium)

Ποσοστό που δηλώνει τον ακόλουθο λόγο :

Πληρωθείσες αποζημιώσεις + προβλέψεις εκκρεμών ζημιών τέλους έτους - προβλέψεις εκκρεμών ζημιών αρχής έτους προς Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα – προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και κινδύνων σε ισχύ τέλους έτους + προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και κινδύνων σε ισχύ αρχής έτους